

Vďaka učiteľke a členke výboru ZO SZPB Jána Bulíka Bratislava-Petržalka Márie Bubancovej (prvá vpravo) si po dlhých rokoch prišla Vianočnú dohodu pripomenúť aj školská mládež.

Trvajme na naplnení Vianočnej dohody!

Dňa 19. decembra sa asi 60 členov SZPB a žiakov ZŠ z Prokofievovej ulice z Petržalky stretli pred vchodom do domu na Gajovej ulici 11, aby si pripomenuli 76. výročie prijatia Vianočnej dohody o jednotnom odpore komunistického a občianskeho odboja proti ľudáckemu režimu vojnovy Slovenskej republiky. Tým sa vytvorila tzv. ilegálna SNR.

Na spomienkovom stretnutí, ktoré každoročne organizuje oblastný výbor SZPB v Bratislave, sa zúčastnili predseda SZPB Pavol Sečkář, oblastný predseda SZPB Martin Krno, ale aj Miroslav Pekník z Ústavu politických vied SAV.

M. Krno na úvod spomenul mená tvorcov tejto dohody, ktorá sa stala nosnou filozofiou, s ktorou už zjednotený od-

boj išiel do Povstania. Podrobnejšie o podstate Vianočnej dohody pohovoril M. Pekník, vrátane charakteristiky nového času, v ktorom vznikla.

V súvislosti so vznikom Vianočnej dohody sa veľmi často uvádza, že bola „podpísaná“, čo však nie je pravda, pretože kvôli utajeniu bola „len“ prijatá. Ani v správach do Londýna nenájdeme

zmienku o SNR, ale o „Ústredí Anna“.

Vianočná dohoda má pre naše dejiny obrovský význam v tom, že položila základy organizovaného protifašistického odboja, ktorý 29. augusta 1944 vypukol v ozbrojenej podobe.

V ďalšom Miroslav Pekník prečítal znenie Vianočnej dohody, pričom Martin Krno poukázal na to, že „mnohé jej myšlienky sú stále aktuálne. Niektoré boli historicky prekonané, ale niektoré stále čakajú, aby boli naplnené“!

–vmi–

Naša anketa

Uvedomujete si, že najvyššie orgány NATO nemali ani nedávno na programe svojho rokovania (v Londýne) tému boja s fašizmom a nacizmom? A že štáty bývalého ZSSR, dnes združené v Organizácii zmluvy o kolektívnej bezpečnosti, ju tam (v Biškeku) mali? Ako si to vysvetľovať?

Štefan Horváth, člen predsedníctva ObIV SZPB, B. Bystrica: – Najvyššie orgány NATO nikdy nemali a nemajú ani v súčasnosti za prioritu boj proti fašizmu a nacizmu. Za svoju nosnú úlohu považujú od svojho vzniku boj proti ZSSR, ktorý sa v súčasných podmienkach pretransformoval na boj proti Rusku.

Štáty bývalého Sovietskeho zväzu, združené v Organizácii zmluvy o kolektívnej bezpečnosti ju tam mali predovšetkým preto, lebo zo všetkých krajín sveta sa ich najviac dotklo fašistické besnenie po-

(Pokračovanie na str. 3)

Opäť sme nepodporili rezolúciu VZ OSN o boji s velebením nacizmu!

V stredu 18. 12. 2019 sa v OSN konalo hlasovanie za ruský návrh rezolúcie vyzývajúcej na boj s velebením nacizmu. Jej názov znie: „Boj s velebením nacizmu, neonacizmom a inými praktikami, ktoré spôsobujú eskaláciu súčasných foriem rasizmu, rasovej diskriminácie, xenofóbie a s nimi spojennej neznášanlivosti.“

Prekvapenie sa nekonalo. „Za“ hlasovalo 133 štátov (o štyri viac ako minulý rok), „proti“ boli tradične USA a Ukrajina, 52 štátov, vrátane Slovenska, sa opäť „zdržalo“.

Na vypracovaní tejto rezolúcie sa

podieľalo vyše 60 štátov, ktoré ňou vyjadrujú hlboké znepokojenie nad velebením nacistického hnutia a ničenia pamätníkov protifašistických a protinacistických bojovníkov.

Rezolúcia tiež vyzýva štáty lik-

vidovať všetky formy rasovej diskriminácie a odporúča štátom sveta prijať adekvátne opatrenia na zamedzenie prehodnocovania výsledkov 2. sv. vojny a odmietania zločinov proti ľudskosti.

Pre Slovensko sú tieto rezolúcie každoročne nepovšimnutiahodné. Ignoruje ich ministerstvo zahraničia i médiá. Pravda, okrem dvojtyždenníka Bojovník. Preto je aj mnohým trňom v oku.

–r–

SZPB je za premiestnenie sochy maršala Koneva na Slovensko

Občianskym združením, ktoré si jednoznačne zakladá na objektívnom hodnotení dejín, osobitne 2. sv. vojny a osloboditeľov Slovenska spod jarma nacizmu a ľudáctva, je Slovenský zväz protifašistických bojovníkov.

Aj preto sa SZPB a jeho členovia zaujímajú o osud pamätníka sovietskeho maršala Ivana Stepanoviča Koneva, ktorý tak prekáža starostovi mestskej časti Praha-Řeporyje Pavlovi Novotnému, žeby ho rád odstránil spred očí verejnosti a vymazal z objektívnych dejín.

Keďže protinacistické a protifašistické dejiny Slovenska sú vyjadrené predovšetkým Slovenským národným povstaním, ktoré je spojené aj s menom maršala Ivana S. Koneva, ktorý na pomoc SNP naplánoval a zrealizoval druhú najväčšiu horskú bitku 2. sv. vojny, ktorú poznáme ako Karpatsko-dukliansku operáciu, pre SZPB by

bolo najväčšou čťou konečne mať u nás pamätník aj tohto nášho osloboditeľa.

Predseda SZPB Pavol Sečkář preto jednoznačne podporuje ideu Slovensko-ruskej spoločnosti získať tento pamätník a vystaviť ho v Slovenskej republike, kde mu navždy bude prejavovaná náležitá úcta.

Maršal Konev totiž velil nielen vojskám 1. ukrajinského frontu v Karpatsko-duklianskej operácii, velil aj zväzkom a útvarom 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, ktoré si ňou už aj sami začali oslobodzovať vlastné územie. Socha maršala Ivana Stepanoviča Koneva je preto pre nás symbolom, ktorý má v sebe potenciál vzdávania mu úcty všetkými slovenskými generáciami.

V Bratislave 28. 12. 2019.

Za SZPB vedúci mediálneho oddelenia Vladimír Mikunda

Perlička

15-miliónová nevesta

Istá Moskovčanka odovzdala podvodníkovi 15 miliónov rubľov za sľub, že sa s ňou ožení. Oficiálne to oznámila hovorkyňa ruského ministerstva vnútra Irina Volk.

Po zadržaní svadobného podvodníka sa zistilo, že to nebol jeho prvý prípad a že za tie predchádzajúce už sedel. Naposledy v roku 2015. V base pobudol päť rokov a len čo ho pustili, už si našiel novú „nevestu“.

Hovorkyňa uviedla, že „ženích“ sa s „nevestou“ zoznámil na sociálnych sieťach a nahovoril jej, že má vysokú funkciu a aj bohatých rodičov. Danými 15 miliónmi im vraj potrebuje dokázať, že ani jeho vyvolená nepochádza z najchudobnejších.

„Nevesta“ podvodníkovi ruble presunula na účet a len čo sa tam ocitli, „ženích“ sa v momente zatajil.

–r–

Úspešný nový rok žela dvojtyždenník Bojovník

Na zamyslenie:

Migrantská kríza odhalila, že ak by európske vlády chceli, mali by dostatok peňazí pre choré deti, pre ľudí v tiesni i pre dôchodcov.

Vox populi v internete (Je to aj vox dei?)

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

01

Prečo sa v Európe objavili utečenci?

Sýrske médiá uverejnili rozhovor sýrskeho prezidenta Bašara Asada, ktorý talianska televízia Rainews24 odmietla odvysielať.

Asad v ňom uvádza, že „zasahovanie USA, Západu a Turecka malo negatívne následky pre Sýriu, na rozdiel od úlohy Ruska, ktoré obnovilo rovnováhu síl v konflikte“. Moskva vraj podporuje „suverenitu a územnú celistvosť“ Sýrie. Ďalej podtrhol, že dohody s Tureckom „majú krátkodobý charakter“ a turecké sily „v dlhodobej perspektíve“ musia odísť zo Sýrie. Asad uviedol, že extrémizmus v tejto oblasti vznikol v 1960-tych rokoch a v rokoch

1980-tych sa „urýchlil“. Prezident priznal, že úrady boli voči extrémistom „až príliš tolerantné“, pričom tejto chyby sa „dopúšťali desaťročiami“. „Hovorím o rôznych vládoch, vrátane o sebe do začiatku vojny,“ vyhlásil.

Na začiatku vojny bolo v Sýrii na slobode vyše 50 tisíc zločincov, pre ktorých „bol štát prirodzeným nepriateľom, pretože zločinci sa nechceli dostať do basy“. Asad tiež vysvetlil „prečo sa v Európe objavili ute-

čenci“. „Je to kvôli terorizmu, ktorý podporuje Európa – a, samozrejme, USA a Turecko, lenže práve Európa bola hlavným hráčom pri vytvorení chaosu v Sýrii“. Bola to práve Európa, ktorá podľa neho „od prvého dňa“ podporovala teroristov tak slovom, ako aj dodávkami zbraní.

Podľa vz.ru, 10. 12. 2019

Prečo sa USA sankciami vyhrážajú celému svetu?

Člen Rady federácií federálneho zhromaždenia RF Alexej K. Puškov tvrdí, že dôvodom je strata ich líderstva. Povedané vraj inak, hegemonia USA sa už natolko znížila, že ju potrebuje nahradiť! No a takouto náhradou je silový nátlak.

V roku 1991 George Bush starší vyhlásil, že vznikol nový svetový poriadok a na jeho čele sú USA. Lenže od tých čias sa siločiarly sveta významne pomenili. Pribudli adepti na dôležité úlohy vo svete – Čína, India, Turecko, Brazília, JAR, Mexiko... i Rusko. Američania pritom pochopili, že osamotené už vládnuť nemôžu.

Nachádzame sa teda v reštrukturalizácii silových polí, nové však ešte nie sú ustanovené.

Všetci však vidia, že USA už nie sú všemocné!

V minulosti, keď sa menil pomer síl vo svete, tak existoval univerzálny nástroj riadenia nového modelu sveta. Bola ním vojna. Napoleónske vojny boli pokusom Francúzska stať sa európskym lídrom, 1. sv. vojna bola prvým pokusom Nemecka stať sa európskym hegemonom, 2. sv. vojna bola druhým pokusom Nemecka stať sa svetovým hegemonom.

Dnes už vojna prestala byť nástrojom na ustanovenie nového globálneho poriadku. Atómovú zbraň dnes vlastní 9 štátov sveta. Vojna medzi nimi je neprípustná! Lebo škoda z nej bude väčšia ako výhra.

Preto sa dnes vzájomné vzťahy štátov vyjasňujú cez „sprostredkovateľov“. Koho Američania financovali? Mudžahedínov! A proti komu? Proti ZSSR! Alebo Sýria dnes. Američania podporujú Džebhat an-Nusru. Proti komu? Proti Asadovi, ktorého podporuje Rusko.

Čím je teda regionálna kríza? Je nepriamou záležitosťou veľkých mocností! Podľa youtube.com 26. 12. 2019

Ľuboš Blaha: Labouristom prehralo volby slniečkárstvo

Ekonomický program Jeremy Corbyna považujem za výborný – znárodňovanie, družstvá, sociálny štát, štátne zásahy do ekonomiky...

Problém je inde – Corbyn sa snažil ekonomický ľavicový program pretlačiť u slniečkárskeho voliča. Labouristi sa vykašľali na robotníkov zo severoanglických miest a liberálnymi a multikulturalistickými sprostosťami sa snažili nalákať mladých inťošov z Londýna. A tak aj dopadli. Ak sa ľavica

odtrhne od pracujúcich ľudí, vždy bude prehrávať.

V kľúčovej téme kampane – v otázke Brexitu – Labouristi nedokázali sformulovať, čo vlastne chcú. Vyzeralo to, ako by chceli brexit zvrátiť a to bola osudová chyba. Boli to predsa ich tradiční voliči, a teda chudobnejší ľudia z robotníckych častí Anglicka, ktorí rozhodli o tom, že Británia má odísť z únie. A boli to bankári z Londýna, ktorí prskali a chceli odchodu zabrániť. Davdva.sk, 13. 12. 2019 (výňatok)

Slovensko zmenilo v OSN postoj voči Izraelu

Aliancia pre Izrael (API) na Slovensku oceňuje zmenu pozície Slovenska za jeho hlasovanie proti prijatiu výročnej rezolúcie propalestínskej agentúry OSN.

SR bola 3. 12. 2019 súčasťou skupiny 13 štátov, ktoré prekvapivo zmenili svoj postoj a v OSN nepodporili rezolúciu predloženú „Oddelením pre palestínske práva“. SR sa tento rok na pôde Valného

zhromaždenia OSN rozhodla pripojiť k 10 štátom EÚ (Nemecko, ČR, Rakúsko, Bulharsko, Dánsko, Estónsko, Grécko, Litva, Holandsko, Rumunsko), ale aj k Brazílii a Kolumbii, ktoré zmenili svoj postoj. Naopak V. Británia, Francúzsko a Španielsko sa, ako každý rok, tradične zdržali hlasovania.

Uznesenie však bolo i tak prijaté väčšinou 87 hlasov s 54 hlasmi proti. Podľa API z 9. 12. 2019

Ruský GŠ o príprave obrovského konfliktu

Scenáre vojenských manévrov NATO poukazujú na cielavedomú prípravu aliancie na obrovský vojenský konflikt, vyhlásil náčelník Generálneho štábu OS RF Valerij Gerasimov.

Dňa 17. 12. 2019 Gerasimov pred vojskými atašé pripomenul, že v doktrínálnych dokumentoch Bruselu je Rusko označené ako nepriateľ a počas decembrového samitu NATO bolo vyhlásené, že operačná schopnosť aliancie presunu

jej síl na „východné krídlo“ významne narastá. Podľa neho členské štáty NATO od roku 2016 zvýšili výdaje na obranu o 130 mld. USD a k roku 2024 dosiahne tento ukazovateľ zvýšenie o 400 mld. USD. Okrem toho bolo prijaté rozhodnutie o dominancii vo vesmíre a o tom, že vesmír sa má stať samostatným bojovým poľom, rovnocenným s pozemným, námorným, vzdušným a kybernetickým priestorom. Podľa ria.ru, 18. 12. 2019

Trump oficiálne o vytvorení kozmických vojsk USA

Urobil tak pri slávnostnom podpísaní vojenského rozpočtu vo výške 738 mld. USD.

„Dnes mám najdôležitejšiu vechu, dnes oficiálne

predstavujeme nový druh našich ozbrojených síl, ktorý sa nazýva kozmické sily,“ povedal 20. 12. 2019 počas slávnosti, ktorú vysielala televízia Fox News. –r–

Čo píšú iní

■ Evakuovali vyše 50 tisíc Talianov

Takmer 54 tisíc ľudí evakuovali 15. 12. 2019 z mesta Brindisi v južnom Taliansku, kde našli 2. novembra nevybuchnutú anglickú bombu z 2. sv. vojny.

Bola to najväčšia evakuácia ľudí v Taliansku za celé povojnové obdobie. Bomba sa našla pri stavebných prácach miestneho kina „Androméda“. Podľa ria.ru, 15. 12. 2019

■ Senát USA oficiálne uznal genocídu Arménov

Rezolúcia vyjadruje názor hornej snemovne parlamentu o nevyhnutnosti oficiálne si v USA pripomínať genocídu Arménov Tureckom.

Turecký prezident R. T. Erdogan vyhlásil, že zo strany USA ide o „podpásový úder“. Ria.ru, 12. 12. 2019

■ Putin nariadil riešiť dodatkové sociálne výplaty pre vojnových veteránov

Má to byť zrealizované ešte pred 75. výročím Víťazstva vo Veľkej vlasteneckej vojne.

Ruský prezident V. Putin pri tom podtrhol nevyhnutnosť vytvorenia podmienok, aby sa udalosti 2. sv. vojny už nezopakovali. „Treba na to rozširovať pravdu o tých tragických udalostiach... Treba sa nám dôstojne pripraviť (na jubileum víťazstva – pozn. red.), musíme si uctiť našich veteránov, pričom to musíme urobiť tak, aby sa to na dlhú dobu zachovalo v pamäti mladých ľudí, aby aj oni ďalej niesli pochoďňu pamiatky na tie tragické, no zároveň hrdinské udalosti 2. svetovej a Veľkej vlasteneckej vojny,“ povedal Putin. Podľa vz.ru, 11. 12. 2019

■ Múzeum v Seredi sa blíži do finále

Múzeum holokaustu v Seredi sprístupní novú časť rozsiahlej expozície. „Je to barak označený číslom 2. Formou expozície v ňom prvýkrát uvádzame fakty z historiografie holokaustu, ktoré nikdy neboli zverejnené, ale aj zo „zákulisia“ fašistického slovenského štátu,“ povedal v rozhovore pre denník Pravda riaditeľ Múzea židovskej kultúry Pavol Mešťan.

Uvádza, že v baraku č. 2 sú dokonca najstrašnejšie spomienky na vraždenie Židov na slovenskom území.

– Ide o Kremničku a vápenku v Nemeckej. Som rád, že pomník v Kremničke sa podarilo doplniť o artefakt menory (sedemramenného svietnika), ktorú navrhol Juraj Fatran, jeden z najznámejších izraelských architektov slovenského pôvodu, žiaľ, už nežije. Pomník od nášho národného umelca Dušana Jurkoviča sa týmto doplnkom postaral o pripomenutie, že v Kremničke zahynuli aj naši židovskí spoluobčania. Je mi však stále veľmi ľúto, že sa na pamätnej tabuli v Kremničke neuvádza, koľko židovských životov tam vyhaslo, lebo väčšinu zavraždených tvorili Židia. Pravda.sk, 9. 12. 2019 (výňatok)

■ Potomkovia kolaborantov z pronacistickej šľachty podplatili českú justíciu a čakajú ich ďalšie rozprávkové reštitúcie: Kraj s nevolníkmi!

Po 30-tich rokoch od zamatového podvodu je vymaľované. Nemecká šľachta so sudetonemeckým landsmanschaftom za chrptom sa chystá na finálne ťaženie proti zvyškom z posledného povojnového dekrétu prezidenta Edvarda Beneša č. 108/1945Zb., o konfiškácii nepriateľského majetku.

Treba povedať, že tento dekrét nebol žiadnou „svojvôľou“ nášho prezidenta, ale v podstate povinnosťou uloženou víťaznými mocnosťami 2. sv. vojny a bol v plnom súlade s Postupimskou konferenciou.

Pripomeňme si, že už boli prelomené Benešove znárodňovacie dekréty, ktoré dr. Beneš slávnostne podpísal 24. 10. 1945 na Pražskom hrade:

- Dekrét č. 50/1945 Zb., o opatreniach v oblasti filmu (viď. havlovský Barrandov),
 - dekrét č. 100/1945 Zb., o znárodnení baní a niektorých priemyselných podnikov,
 - dekrét č. 101/1945 Zb., o znárodnení niektorých podnikov potravinárskeho priemyslu,
 - dekrét č. 102/1945 Zb., o znárodnení akciových bánk,
 - dekrét č. 103/1945 Zb., o znárodnení súkromných poisťovní,
 - dekrét č. 104/1945 Zb., o závodných a podnikových radách.
- Celkovo Beneš zoštátnil v roku 1945 vyše 3 000 podnikov, ktoré predstavovali 2/3 vtedajšieho priemyslu.

(Pokračovanie na str. 4)

Mladí ľudia vyjadrili antifašistické postoje

„Poznávať život okolo nás sa dá rôznymi spôsobmi. Často chodíme nevšímavo okolo dennej reality a nevidíme, nepočujeme. Stačí však malý podnet a zrazu sa začneme zaujímať,“ pripomína učiteľka dejepisu a etickej výchovy Libuša Podhradská z Hotelovej akadémie na Mikovíniho ulici v Bratislave.

Na spomienkové podujatie Oblastnej organizácie SZPB Bratislava si prišla so študentmi učiť pamiatku hrdinu SNP Mirka Nešpora pri príležitosti 75. výročia jeho úmrtia pri jeho hrobe na cintoríne v Slávičom údolí.

„Zaujím o poznávanie dejín protifašistického odboja priniesol aj novú iniciatívu. Vyfotografujte sa pri pamätníkoch pripomínajúcich 2. svetovú vojnu v mieste vášho bydliska – znela úloha. Samozrejme, zistíte si k tomu aj patričné informácie o pamätníku. Boli veru aj výhovorky, že u nás žiadny nemáme...“

Ale všetci usilovne pátrali. Výsledok – v priebehu dvoch mesiacov žiaci odovzdali vyše 100 spracovaných úloh. Mnohí boli svojou prácou nadšení a hrdí na tradície odboja práve ich dediny a mesta. A to bol cieľ, učiť mladých nezabudnúť. Hrdinov i udalosti odboja je možné si pripomínať tichou spomienkou aj každodenne, keď prechádzame okolo pamätníkov. Musíme ich však najprv poznať!

Učiť si pamiatku Mirka Nešpora prišlo 11. novembra 2019 sedemnásť študentov našej školy, s potešením konštatovala učiteľka dejepisu a etickej výchovy Libuša Podhradská, členka ZO SZPB Jána Bulíka, Bratislava-Petržalka.

Účasťou na spomienkovom podujatí vyjadrili stredoškolyáci svoje antifašistické postoje. Slovenský zväz protifašistických bojovníkov víta začiatok novej tradície Hotelovej akadémie na Mikovíniho ulici v Bratislave.

chovy Libuša Podhradská, členka ZO SZPB Jána Bulíka, Bratislava-Petržalka.

Oblastný predseda SZPB Martin Krno v príhovore vyzdvihol aktívny antifašistický odboj vysokoškolského študenta Mirka Nešpora. V júli 1944 sa aktívne

zapojil do ilegálneho protifašistického hnutia. Ako 20-ročný sa zúčastnil SNP. Chodil do vojenských posádok agitovať slovenských vojakov, aby sa pripojili k povstaniu. Keď ochorel, vrátil sa do rodiska, kde žil v ilegale. Na ceste do Bratislavy, kto-

rá mu mala byť bezpečnejšia, ho 13. decembra 1944 zatkli na železničnej stanici v Skalici členovia POHG. Nasledoval výsluch za výsluchom, sprevádzaný ľudským bitím a mučením, ktorému v noci zo 16. na 17. decembra 1944 podľahol. – vič –

Osobnosť Žilinského samosprávneho kraja

Dňa 14. decembra 2019 bol medzi významnými osobnosťami ŽSK ocenený aj člen ZO SZPB v Dolnom Kubíne MVDr. Jaroslav Prokop. Ocenenie si prevzal z rúk predsedníčky ŽSK Eriky Jurinovej.

Jaroslav Prokop je priamy účastník protifašistického odboja v SNP, jeden zo zakladajúcich členov „Zväzu partizánov“ a náš dlhoročný aktívny člen. Aj vo svojom vysokom veku (94 rokov) sa zúčastňuje prednášok a besied so žiakmi a študentmi po celej Orave a šíri osvetu o našom protifašistickom odboji.

ZO SZPB v D. Kubíne, ako navrhovateľka, aj cestou Bojovníka srdečne blahoželá nášmu hrdinovi a želá mu pevné zdravie a silu do ďalších rokov. Ku gratulácii k oceneniu sa pripája Oblastný výbor SZPB v Ružomberku.

Štefan Novák, tajomník ZO SZPB D. Kubín

Ako Rusko odpovie na falšovanie dejín?

Medzinárodné inštitúcie začali umožňovať falšovanie histórie 2. sv. vojny. Na zasadnutí organizačného výboru Pobeda to uviedol prezident Vladimir Putin.

Prezident RF pripomenul, že Európsky parlament v nedávnom uznesení fakticky dal na tú istú úroveň „nacistických agresorov a Sovietsky zväz“. „Obviňuje Sovietsky zväz spolu s nacistickým Nemeckom z rozpútania 2. sv. vojny. Ako by už zabudli, kto 1. septembra 1939 zaútočil na Poľsko a 22. júna 1941 na Sovietsky zväz,“ povedal Putin.

Tí, ktorí sa pokúšajú polemizovať s týmto „nehanebným“ klamstvom, sú vraj vopred obvinení z vedenia informačnej vojny proti „demokratickej Európe“.

Putin zdôraznil, že Rusko na toto klamstvo odpovie pravdou a aj naďalej bude hovoriť o udalostiach Veľkej vlasteneckej vojny a zverejňovať archívy. „Zdá sa, že niektorí z našich odporcov nevedia čítať, nevedia písať, nemajú oči a akoby nič nevedeli. Ale my o tom budeme rozprávať,“ vyhlásil.

Podľa HSP a Sputnik z 12. decembra 2019

O čom bolo prelomové vyhlásenie V. Putina? Dnes nás už dobiehajú!

Dňa 26. 12. 2019 vystúpil prezident Vladimir Putin na kolégiu Ministerstva obrany RF s prelomovým vyhlásením.

Keď si na výstave vypočul od jedného z usporiadateľov frázu, že ruská vojenská technika „nezaostáva za západnými analógiami,“ okamžite ho usmernil, že „z toho vyplýva remíza a my remízu nepotrebujeme!“

Na kolégiu ministerstva obrany k tomu zdôraznil, že

„ak chceme víťaziť, (ruská) technika musí byť lepšia, ako má svet“.

Úspech svojej vlasti však V. Putin zhodnotil aj inak. Odpoveďou na otázku, vďaka čomu sa Rusom darí konštruovanie takejto unikátnej techniky? Dosahujú to vraj „vďaka mozgom, vďaka svojmu

intelektu, vďaka najlepšej organizácii práce, vďaka minimalizácii lajdáctva a rozkrádania... Atómovú bombu ako prví skonštruovali Spojené štáty a Sovietsky zväz ich dobiehal. Nemali sme strategické letectvo, Sovietsky zväz dobiehal. Prvé medzi-kontinentálne balistické rakety sa fakticky tiež neobjavili u nás, Sovietsky zväz dobiehal. Avšak dnes máme unikátnu situáciu v našich nových dejinách. Dobiehajú nás!“

Vladimír Mikunda

SR je členom komisie OSN

VZ OSN zvolilo Slovensko a Peru za dvoch nových členov Komisie pre budovanie mieru na obdobie rokov 2020-21.

SR je od 1. januára 2020 prvýkrát jedným z 31 členov Komisie, ktorej hlavným cieľom je podporovať mierové aktivity v krajinách postihnutých konfliktami a je kľúčovým podporným orgánom v širšej agende udržiavania mieru. – r –

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

čas 2. svetovej vojny. Iba ten, kto na vlastnej skúsenosti zažil, čo je to fašizmus a nacizmus, si vie presne vyhodnotiť, čo by novodobý fašizmus a neonacizmus znamenali pre celé ľudstvo. Vedenie NATO, verné podstate, charakteristike a svojmu poslaniu, nikdy v tejto rovine uvažovať nebude.

Ján Kašica, tajomník ObIV SZPB, Zvolen: – Je logické, že v štátoch bývalého ZSSR sú hlboko zakódované hrôzy 2. sv. vojny, nakoľko sa dotkla každej rodiny. Veľmi dobre vedia aj to, kto ju vyvolal!

Aj v západnej Európe mali zlé skúsenosti s fašizmom, ale nie v takom rozsahu, ako na východe. Preto sú ich myslenie a postoje dia-metrálne iné.

Lídrom EÚ je dnes Nemecko, ktoré je spolu s Talianskom a ďalšími bývalými fašistickými štátmi členom NATO. Preto by radi na túto časť svojej histórie zabudli alebo ju aspoň prekrútili. Práve preto politické smerovanie NATO nikdy nezarádi do svojej doktríny boj proti fašizmu a nacizmu, ako to robia bývalé štáty ZSSR. Ukázali to aj nedávne hlasovania v OSN.

Marián Lukáč, tajomník ObIV SZPB, Michalovce: – Vysvetlenie je jednoduché. Najvyššie orgány NATO vo svojej doktríne také niečo ako fašizmus a nacizmus nepoznajú, oni totiž pri svojich kvázi mierových misiách, respektíve nastolovaní svojich mocenských záujmov s pomocou bábkových vlád vazalov NATO, spomínané metódy vo svojej praxi využívajú. Keďže skresľujú výsledky 2. sv. vojny a pasujú sa za spravodlivých, dokonca za víťazov, RF ako nástupcu ZSSR nepozývajú k ich „víťazstvám“, ako naposledy na výročie vylodenia v Normandii.

Opakom sú štáty združené v Zmluve o kolektívnej bezpečnosti, ktoré to majú zakotvené vo svojom základnom článku.

Dušan Janek, člen ZO SZPB, Nitra Chrenová: – Snáď nebude NATO kritizovať svojich ideologických predchodcov.

Jozef Cerovský, predseda ObIV SZPB, Lučenec: – Je mi jasné, že najvyššie orgány NATO sú úzko previazané na USA a ich záujmy. Z týchto dôvodov sa vôbec nečudujem, že v programe rokovania nemajú tému boja s fašizmom a nacizmom. Práve naopak, niekedy mám dojem, že v NATO nebojujeme proti fašizmu a nacizmu, ale potichu ho podporujeme.

Slavomír Fijalka, predseda HDK pri ObIV SZPB, Nitra: – Ako môžeme čakať od najvyšších orgánov NATO, že boj s fašizmom a nacizmom zaradia na svoje rokovania? Veď medzi zakladajúcimi členmi NATO 4. apríla 1949 bolo Taliansko – kolíska fašizmu. V roku 1955 sa pridalo k zakladajúcim členom západné Nemecko (NSR) – kolíska nacizmu. Neskôr sa do NATO pridali aj štáty, ktoré boli v čase vojny, ale aj pred ňou vernými spojencami Hitlera, keď tam vládli fašistické a nacistické vlády. Krajiny, kde aj v súčasnosti bujnie neofašizmus a nacizmus. Sú tam rehabilitovaní a oslavovaní vrahovia z radov SS a ich prisluhovači.

Štáty OZKB sú proti nacizmu a fašizmu preto, lebo hlavne oni zažili všetko nimi spôsobené utrpenie a príkoria. Prečo sa však SR pridala na stranu NATO, to je smutné a hodné zamyslenia sa.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Všetko to začala rezolúcia EP

V septembri 2019 Európsky parlament schválil rezolúciu „O dôležitosti zachovania historickej pamäte pre budúcnosť Európy“. Tento názov je mimoriadne dôležitý aj pre Slovensko a Česko, ktorých poslanci EP už zabudli, ako im Poľsko, spoločne s Nemeckom a Maďarskom nehanebne odhryzli zo spoločného územia. Bolo im ľahostajné i to, že túto rezolúciu iniciovali Poliaci s Litvou, čo sa osobitne pri Poľsku dá považovať za „zlodej kričí – chyťte zlodeja!“

Autori textu obvinili z rozpútania celoplanetárneho konfliktu nielen Nemecko, ale dokonca aj ZSSR, ktoré sa skorej a následne do celosvetovej vojny. Podľa autorov rezolúcie vojna sa stala nevyhnutnou po podpísaní „na-

lotov-Ribbentrop. Avšak to, že pred ZSSR rovnaké, resp. podobné zmluvy podpísali s Hitlerom všetky štáty, ktoré sa do seba pustili pred vstupom ZSSR do vojny, na to zabudli všetci. Máme tu teda dôkaz, že rezolúciu EP schvaľovali historicky vyslovene skutočnosť neznať alebo?... predstavitelia ľudu stredoeurópskych a západoeurópskych národov! Uviedli totiž, že „v súlade s týmito dokumentmi dva totalitné režimy, ktoré si postavili cieľ dobyť svet, delili si Európu na dve zóny vplyvu“. A tak sa opäť pozrime na dátumy, ako konflikt Nemecka s Poľskom prerástol najskôr do celoeurópskej a následne do svetovej vojny. Pričom ZSSR, ako štát robotníkov a roľníkov, si len počkal, ako sa do seba pustia európske a vzápätí svetové buržoázie.

Ako sa rodila 2. sv. vojna?

1. 9. 1939 – Nemecko napadlo Poľsko. Vznikol z toho vojenský konflikt dvoch štátov.

3. 9. 1939 – Anglicko a poobede v ten istý deň aj Francúzsko vyhlásili vojnu Nemecku. Vznikla z toho európska vojna.

„Do týždňa“ sa k nim pripojila Austrália, Kanada, Nový Zéland a India. Takže až v tomto čase vznikla z už európskej vojny 2. svetová vojna.

Kde je tu ZSSR? A komu ZSSR vyhlásil vojnu? A, naopak, kto vyhlásil vojnu ZSSR?

do 2. svetovej vojny zapojilo až (17 dní, resp.) poldruha roka po tom, ako nemecko-poľská vojna prerástla do európ-

cisticko-sovietskeho paktu o nenapadnutí z 23. 8. 1939 a jeho tajných dohod, ktorý je známy ako Pakt Mo-

Putin nazval bývalého poľského vyslanca v Nemecku bastardom

Józef Lipski bol vyslancom v Nemecku v rokoch 1934–1939. Jednou z jeho prvých úloh na tomto poste bola príprava poľsko-nemeckej zmluvy o nenapadnutí.

Vladimír Putin nazval 24. 12. 2019 „bastardom a antisemitskou sviňou“ vyslanca Poľska v Nemecku Józefa Lipského, ktorý v roku 1938 navrhoval postaviť pamätník Adolfovi Hitlerovi.

Vystupujúc na rozšírenom kolégiu MO RF, s odvolávkou sa na archívne dokumenty, Putin vyhlásil, že Hitler hovoril Lipskému o svojej myšlienke vysťahovať Židov do Afriky na „vymieranie a likvidáciu“.

„Vyslanec mu na to odvetil, a potom to uviedol do svojho písomného hlásenia ministrom zahraničia Poľska pánovi Beckovi: Keď som to počul... odpovedal som mu, že ak to urobí, my mu za to postavíme vo Varšave veľkolepý pamätník,“ citoval Poliaka Putin.

„Bastard, antisemitská sviňa, inak sa to nedá nazvať,“ dodal k tomu ruský líder.

* * *

Na druhý deň tieto slová V. Putina podporil prezident Federácie židovských obcí Ruska rabín Alexander Boroda: „V mene židovskej obce Ruska môžeme len vyjadriť hlboké uznanie za takú emočnú a spravodlivú odpoveď na odhalenie nových faktov týkajúcich sa podpory Poľska politike Nemecka v 1930–1940-tych rokoch... Slová, ktoré adresoval náš prezident diplomatovi, sú veľmi presné,“

povedal Boroda pre RIA Novosti a doplnil, že Lipski nielen súcítil s Hitlerom a bol pripravený plniť aj jeho príkazy, on ho tiež „inšpiroval na vražedné rozhodnutia, podporoval smrtonosný plán (Hitlera) od samého počiatku, dávajúc mu silu a energiu“.

* * *

Predseda Štátnej Dumy RF Vjačeslav Volodin vyhlásil, že Poľsko sa musí ospravedlniť za svoje vyjadrenia z konca 1930-tych rokov o podpore politiky Adolfa Hitlera ohľadne Židov a ich vysídlenia do Afriky.

„Čo sa týka postojov Poľska a tejto rétoriky, bolo by predsa len správne maximálne to obnažiť. Vychádzajúc z toho, že Poľsko tým, že považovalo za možné zlikvidovať celý národ vysídliť ho do Afriky, fakticky podporilo Hitlera, za čo mu plánovalo postaviť pamätník. Vychádzajúc z toho, bolo by správne keby sa vedenie Poľska ospravedlnilo za to, čo sa dialo v minulosti a aj za to, že po celý čas sa to snažili zamlčať, pričom vymýšľaním čohosi a obviňovaním prenášali vinu na iných. Bolo by to z ich strany čestné. Ak oni archívy nemajú, tak vás veľmi prosím, oboznámte ich s týmito materiálmi,“ vyhlásil Volodin.

* * *

Téza o neprípustnosti prepisovania dejín bola základným princípom pri budovaní vzťahov s Poľskom, ibaže Varšava ju neprijala, vyhlásila predstaviteľka MZV RF Maria Zacharova v televízii Rossija 24.

„Prepisovanie dejín a nekonečné prehodnocovanie historickej skutočnosti kvôli súčasnej konjunktúre – práve o tom sme donekonečna hovorili vo vystúpeniach aj ministra (zahraničných vecí), aj našich veľvyslancov, ktorí pracovali vo Varšave, aj našich predstaviteľov pri Európskej únii,“ pripomenula Zacharova.

Podľa nej „táto téza sa stala súčasťou základného prístupu pri tvorbe vzťahov s Ruskom“.

* * *

Nemecký politológ Alexander Rahr si v televízii Rossija 1 položil rečnícku otázku: Prečo si Putin vybral práve tento čas, aby o tom hovoril?

„My v Nemecku si myslíme, že eu-

rópska kríza je v mnohom predurčená tým, že asi pred desiatimi rokmi sa objavili spočiatku slabé a postupne čoraz silnejšie hlasy z Poľska, ktoré obnovovali a oživovali Pilsudského ideu Medzimoria, na základe čoho vznikli v Európe isté napätia.“

V ďalšom A. Rahr uviedol, že spočiatku sa tomu v Nemecku nevenovala pozornosť, potom vznikali spojenectvá vo vnútri EÚ, vznikali obrovské výhrady voči Nemecku, objavili sa tendencie antisemitizmu v Pobaltsku...

„V Moskve na základe toho začalo dozrievať presvedčenie, že v Európe sa všetko kardinálne mení... Že objavilo sa niečo, čo tu už bolo. Základom čoho je antisemitizmus. Nedávne Putinove dve vyjadrenia sa preto dajú považovať za informačnú balistickú raketu s mnohými presne nasmerovanými hlaviciami. Pretože cieľom toho, čo bolo povedané o Poľsku, boli aj iní.“

„To, čo dnes hovoríme o Poľsku, je nasmerované aj na štáty Pobaltska, kde nacizmus kvitne výraznou farbou... Tieto slová hovoria o Poľsku, no hovoria aj o súčasnej Ukrajine, pretože tam sa deje to, čo (v Nemecku) v 30-tych rokoch... Je to však signál aj pre Nemecko, hovoriaci, pozrite sa, kto sú dnes vaši priatelia, kto sú dnes vaši nepriatelia! Sami si zhodnoťte svoje dejiny, spomeňte si... a pozrite sa na Poľsko, ktoré sa opäť snaží vraziť medzi nás akýsi klin.“

„Putinove slová sú odkazom pre celý svet, že aj Rusko je pripravené hovoriť o tej časti dejín, o ktorej hovorí dnes Západ, o tom, čo nám dnes vyčítate, čo ste sformulovali v rezolúcii EÚ. Vy neustále hovoríte, že to bol Stalin, kto začal vojnu, že s Hitlerom majú na rozpútaní vojny rovnakú vinu...“

V poriadku, ak o tom chcete hovoriť. My sme teda tiež pripravení prehodnotiť, avšak nie dejiny, ale tie „podložky“, na základe ktorých ste vy toto mohli doposiaľ hovoriť. My teda začneme poskytovať svoje informácie! Nie svoje interpretácie, ale presné fakty o dejinách, čo a ako naozaj bolo. A bude vám beda a žiaľ, ak na to nezareagujete!“

V. Mikunda s využitím ria.ru, youtube... 24., 25. a 26. 12. 2019
https://www.youtube.com/watch?v=t0er_0J0KGI

Čo píšu iní

(Pokračovanie zo str. 2)

Teraz je na rade definitívne prelomenie dekrétu č. 108/1945 Zb. o konfiškácii nepriateľského majetku a fondov národnej obnovy. Týmto dekrétom bol bez náhrady skonfiškovaný všetok majetok vo vlastníctve Nemcov, Maďarov, zradcov a kolaborantov.

Aj tento dekrét bol cez českú justičnú mafiu už čiastočne prelomený kolaborantskou šľachtou – Schwarzenbergovcov (ktorí na svojich panstvách zneužívali otrockú prácu väzňov z koncentračného tábora Lety), Colloredo Mansfeldovcov, Salmovcov, Harachovcov, ktorí už dostali zámky a aj tisícky hektárov pôdy.

Súčasná situácia ukazuje, že toto bola len „ochutnávka“. V hre je majetok za stovky miliárd.

Na budúci rok sa začne hospodárska kríza a títo nenechavci sa doslova trasú na situáciu, kedy bude „obyvateľstvo zamestnané starosťami“. V roku 1990 Karel Schwarzenberg povedal, že „utečie pár rokov, ľudia tu budú mať problém nažrať sa, a potom im bude jedno, čo sa komu vráti“.

Podľa czechfreepress.cz z 9. 12. 2019

■ Zabudnite na Vlasovcov

V Jizerských horách miestni obyvatelia obnovili nacistický pamätník vojakom Wehrmachtu a oddielov SS padlých na Východnom fronte pri obliehaní Leningradu a počas Rževskej operácie!

Keby tu žili, kraju by sa darilo omnoho, omnoho lepšie, hovorí o sudetských Nemcoch, ktorí narukovali na Východný front, miestny usadlík. Priznáva, že diskusiu o Sudetoch chcel otvoriť už skôr, no stále mu vraj hovorili, že ešte nie je ten správny čas. Na kopci stojí nemecký vojenský Železný kríž a náhrobky padlých orlov! Ruská televízia sa z tohto materiálu pominie, toto už prekročilo všetky medze!

Prepisovanie dejín prebieha v ČR na plné pecky, až sa z toho doslova zatajuje dych. Aeronet.cz, 8. 12. 2019 (výňatok)

■ O zlato sme prišli už niekoľkokrát

Slovenský parlament chce, aby slovenské zlato bolo na Slovensku. Má pravdu? Má!

Zlatý poklad, teda zásoby menového zlata, sa v bývalom Česko-Slovensku začal tvoriť v roku 1919. Národná banka česko-slovenská (NBČS) vyhlásila zbierku a vypísala pôžičku, ktorú občania mohli upisovať zlatom či striebrom.

Takto získala do roku 1925 3,2 tony zlata a 27 ton striebra. NBČS mala však vtedy už vyše 40 ton zlata. 12 ton prišlo z bývalej Rakúsko-Uhorskej banky v rámci delenia monarchie, časť zlata tvoril výsledok z podnikania štátu a nevedno aká časť pochádzala z Ruska, skade ho priniesli legionári. V roku 1918 dobyli Kazaň, kde bola uskladnená približne polovica cárskeho pokladu a časť z neho, zdá sa, že na pokyn Edvarda Beneša, previezli cez Terst „do bezpečia“, do Česka. V roku 1930 bolo v NBČS už 69 ton zlata a v roku 1938 takmer 95 ton. Väčšinu tohto zlata NBČS uložila v cudzine, najmä v Bank of England.

Po 15. marci 1939 skončilo česko-slovenské zlato, asi 68 ton, v rukách Nemcov. Zvyšok, 27 ton, ostal v Bank of England. Toto zlato sa stalo garanciou britských pôžičiek na financovanie česko-slovenskej exilovej vlády a zahraničného odboja. Povedzme otvorene, Česi a Slováci, ktorí s nasadením života bránili Británii, si museli všetku výzbroj a výstroj zaplatiť našim zlatom... (Soviety výbavu, zbraň a muníciu 1. čs. armádemu z boru v ZSSR poskytli bezodplatne – pozn. Bojovník).

Po 14. marci 1939 nemalo Slovensko žiadne menové zlato. Nemecko z česko-slovenského zlata nedalo Slovensku nič. A tak Slovensko vyhlásilo zbierku. Vyzbieralo sa 3 kg čistého zlata, 60 kg čiastočne zlatého kovu, 1873 kg čistého striebra, 344 čiastočne strieborných predmetov, za dva a pol milióna korún cenných papierov a desať miliónov korún v hotovosti. Do zbierky prispelo vyše deväťdesiat tisíc darcov. Zlaté krytie vtedajšej slovenskej koruny dosiahlo dovedna 7,1 ton zlata. Popri zbierke a daroch najväč-

(Pokračovanie na str. 5)

Ako sa vymývajú mozgy?

Nedalo mi a pri stretnutí so študentmi stredných škôl (a gymnázia) a mladými ľuďmi vo veku do 30 rokov som im položil otázku: Čo sa vám vynorí v predstavách, keď počujete dátum 17. november?

Odpovedali: „štátny sviatok, tak nejdeme do školy“, „pri demonštráciách v Prahe strieľali komunisti do demonštrujúcich študentov a niekoľkých zastrelili!“. Na otázku koľkých a v ktorom roku, odpovedali, že niekoľkých a v roku 1989!

Keď pobadali na mojej tvári ironický úsmev, predložili otázku mne: „nemáme pravdu“?

Dovolil som si pripomenúť im, že aj u nás na Slovensku by sme si mali pripomínať udalosti 17. novembra. Ale aj tak, že **17. novembra 1939 bol v Paríži ustanovený emigračný Čs. národný výbor** a prvým dokumentom, ktorý vyhlásil, bol mobilizačný rozkaz pre všetkých čs. občanov vo Francúzsku, ktorý neskôr uznal rad štátov.

Dňa 17. novembra 1939 boli uzavreté pražské vysoké školy a deväť študentských aktivisti boli zatknutí a bez súdu vo väznici v Ruzyně popravení! Bol medzi nimi aj študent zo Slovenska – Marek Frauwirth rodák zo Zakopaného, ktorý býval v Tvrdošíne.

V čase popravy mal 27 rokov. Dňa 16. novembra 2018 mu na ZŠ Štefana Šmálika v Tvrdošíne odhalili pamätnú tabuľu.

Pri výročí 17. novembra 2019 bola na Albertove v Prahe v prítomnosti prof. Jozefa Leikerta osadená kocka aj študenta Mareka Frauwirtha. (Profesor Leikert sa venuje tejto problematike dlhodobo, o holokauste napísal sedem titulov. Jeho diela vyšli v 12 jazykoch a za svoju publikačnú a prekladateľskú činnosť mu bolo udelené aj čestné občianstvo

mesta Tornaľa, odkiaľ Horthyho fašisti odviekli vyše 650 „židobolševikov“ do koncentračného tábora.)

Ďalších takmer 1 200 študentov zatkli v Prahe, Brne a Příbrame, Všetkých deportovali ešte v ten deň do koncentračného tábora v Sachsenhausene. Na naliehanie protektorátnej vlády boli po troch rokoch, tí ktorí prežili, prepustení. 35 ich tam zomrelo.

Zo spomienok tých, ktorí prežili, som osobne poznal aj pána profesora Eduarda Markvarta, ktorý ma učil v rokoch 1969–1973 na Strednej priemyselnej škole v Táboře matematiku a fyziku.

Zámerné ponechávané státie niekoľko tisíc väzňov na apellplaci vo vyše 20 stupňových mrazoch, neboli ešte najhoršie „prevýchovné“ metódy. Desiatky jeho spoluväzňov v stojí zamrzli a spadli bez známok života. Pán profesor mal šťastie, že prežil, lebo bol pri rozmarných Hitlerových narodeninách vybratý ako každý stý väzeň na jeho milosť a prepustení!

V roku 1941 v Londýne delegáti z 26 krajín sveta vyhlásili udalosti v protektoráte Čechy a Morava zo 17. novembra 1939 za Medzinárodný deň študentstva, ktorý si celý svet (okrem nášho Slovenska) pripomína aj dnes! O tom, že kedysi sa pri tejto príležitosti v celej republike organizovali medzinárodné športové súťaže, predovšetkým univerzitných športovcov, ani nehovoriac.

Po mojom vysvetlení som dostal ďalšiu otázku. Že prečo sa o tom neučíme na škole?

Bolo by zaujímavé zistiť, koľkí učitelia dejepisu by vedeli svojim žiakom a študentom vysvetliť aj 17. november 1939?

Jozef Pupala, žiak profesora E. Markvarta zo Strednej priemyselnej školy strojníckej – obor mechanizácia v stavebníctve Tábor

Čo píšu iní

(Dokončenie zo str. 4)

šmi prispela ťažba v Slovenských rudných baniach a ďalšia časť zlata pochádzala z vývozu osobitne hodnoteného tovaru, za aký sa cez vojnu pokladal aj cukor, textil, petrolejové výrobky a pod. Slovenské menové zlato bolo deponované v švajčiarskych bankách. Koncom roka 1946 bol na žiadosť NBCS zlúčený zlatý depozit SNB deponovaný vo Švajčiarsku so zlatým depozitom NBCS do jedného depozitu s názvom „Národní banka československá – Depositum regulare“. Spojenci po vojne zhromaždili zlato, ktoré v Nemecku objavili. Bolo to približne 277 ton, teda asi polovica zlata, ktoré Nemci stihli počas vojny ulúpiť. Komisia objavené zlato rozdelila medzi pätnásť centrálnych bánk európskych krajín. ČSR pripadol podiel 24,5 tony, z čoho v roku 1948 previezli do Prahy 6,1 tony. Zvyšok, 18,4 tony zostal v Bank of England a americkej Federal Reserve Bank ešte niekoľko desaťročí, do Prahy ho previezli až vo februári 1982. Pri delení majetku ČSFR k 31. decembru 1992 sme chceli zlato zo slovenského štátu (7,1 tony) vyčleniť z celkových zásob česko-slovenského zlata (102 ton) a zvyšok rozdeliť v pomere 2:1. Nestalo sa tak, federálne zlato – 102 ton – sa rozdelilo v pomere 2:1, ale z 34 ton vydala česká strana Slovensku 4 tony zlata až v roku 1999.

HSP z 5. 12. 2019 (výňatok)

■ Lavrov sa poďakoval Slovensku

Moskva vyjadruje ľudu Slovenska hlbokú vd'ačnosť za pozoruhodnú starostlivosť voči všetkým pochovaným vojakom Červenej armády, ktorí spolu so Slováckmi bojovali s fašizmom, vyhlásil minister zahraničia RF Sergej Lavrov pri hodnotení stretnutia s predsedom NR SR Andrejom Dankom.

„My s našimi stúpecami neustále varujeme pred akýmkoľvek pokusmi zahrávať sa a hovieť s nacistickými tendenciami. Žiaľ, tí, ktorí sa nepoučili z výsledkov najstrašnejšej vojny v dejinách ľudstva, pokúšajú sa šíriť neonacistické, ultraradikálne, xenofóbne ideje do súčasnej politiky. V krajinách EÚ, v štátoch, ktoré chcú upevňovať vzťahy s Európskou úniou, sa konajú oslavy nacistov, prebiehajú fakové pochody v duchu tých podujatí, ktoré uskutočňovalo hitlerovské Nemecko na odôvodnenie ideí rasovej nadvlády. Toto je neprípustné,“ vyhlásil Lavrov.

Podľa ria.ru, 5. 12. 2019

Plán hlavných podujatí Ústrednej rady SZPB na rok 2020

Hlavné úlohy a činnosť budú zamerané na ústredné, ako aj regionálne a miestne spomienkové podujatia a stretnutia z príležitosti výročí národnoslobodovacieho hnutia, porážky fašizmu a oslobodenia.

Z tejto príležitosti sa uskutočnia branno-športové a turistické podujatia, vedomostné súťaže žiakov, besedy s priamymi účastníkmi odboja, semináre. V pozornosti SZPB budú aj rokovania s partnerskými organizáciami, so štátnou správou a samosprávou.

Spomienkové stretnutia sa budú organizovať za spolupráce štátnej správy. S MO SR, MV SR, okresnými úradmi, samosprávnymi krajinami a miestnou samosprávou.

Semináre a vedomostné súťaže budú zabezpečované organizáciou SZPB, školami a samosprávami.

Ústredné oslavy v SR

8. 5. 2020 – Ústredné oslavy 75. výročia Dňa víťazstva nad fašizmom v Liptovskom Mikuláši.

9. 5. 2020 – 75. výročie ukončenia 2. sv. vojny v Európe a víťazstva nad fašizmom v Bratislave na Slavíne.

29. 8. 2020 – 76. výročie SNP – ústredné oslavy v Banskej Bystrici.

5. – 6. 10. 2020 – 76. výročie Dňa hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie. (5. 10. 2020 – Poľsko: Nowosielce, Zarszyn, mesto Dukla – voj. cintorín; 6. 10. 2020 – Slovensko: Vyšný Komárnik – Dukla, Svidník – socha L. Svobodu, voj. cintorín Červenej armády)

Spríevodné akcie

Oslavy významných výročí v mestách a obciach zabezpečujú Oblastné výbory a základné organizácie SZPB.

11. 1. 2020 – Pochod vďaka SNP Cigelf – Handlová.

12. 1. 2020 – 74. výročie Memoriálu padlých partizánov v Hostie.

14. 1. 2020 – Spomienkové stretnutie pri pamätníku obetí fašistických represálií v Žiline – Chrastie.

19. 1. 2020 – 75. výročie vypálenia obcí Ostrý Grúň a Kľak.

1. 2. 2020 – Reprezentačný ples SZPB v obci Čaňa.

19. 2. 2020 – Pietna spomienka na obete v Melku a fašistických koncentračných táboroch na cintoríne v Slávičom údolí v Bratislave.

21. 3. 2020 – Bratislavsko-brnianska operácia, Kalná nad Hronom.

3. 4. 2020 – 75. výročie oslobodenia Bratislavy, Slavín.

11. 4. 2020 – Vojenská 50-tka.

14. 4. 2020 – Oslobodenie mesta Martin, slávnostná akadémia.

25. 4. 2020 – Regionálne spomienkové stretnutie pri príležitosti 75. výročia oslobodenia Kysúc v Skalitom.

30. 4. 2020 – Spomienkové stretnutie k 75. výročiu oslobodenia Žiliny. Na cintoríne vojakov Červenej armády na Bôriku.

3. 5. 2020 – Regionálne spomienkové stretnutie k 75. výročiu ukončenia 2. sv. vojny na Javorine.

4. 5. 2020 – 101. výročie tragickej smrti M. R. Štefánika.

5. 5. 2020 – Spomienkové stretnutie k obetiam koncentračného tábora Mauthausen.

6. 5. 2020 – 75. výročie ukončenia 2. sv. vojny v Európe a víťazstva nad fašizmom, Štúrovo, Kamenín.

16. 5. 2020 – Spomienkové stretnutie k výročiu ukončenia 2. svetovej vojny, Malý Slavín.

13. 6. 2020 – 15. Stretnutie generácií na Kališti.

5.–11. 7. 2020 – 56. ročník Prechodu SNP Nízkymi Tatrami.

19. 7. 2020 – 140. výročie narodenia gen. Štefánika – Košariská, Brezová pod Bradlom.

15. 8. 2020 – 76. výročie SNP – Pochod Zlatno – Skýcov.

15. 8. 2020 – 76. výročie obsadenia Sklabine 1. čs. partizánskou brigádou M. R. Štefánika.

22. 8. 2020 – 76. výročie SNP – Pietny akt v Krpáčove.

23. 8. 2020 – 76. výročie SNP – Pietny akt na vrchu Roh pri Lubine.

27. 8. 2020 – 76. výročie SNP – Pietny akt v Bratislave.

27. 8. 2020 – 76. výročie SNP – Pietny akt vo Zvolene.

28. 8. 2020 – Regionálne oslavy 76. výročia SNP na Kysuciach pri pamätníku 1. čs. pb. J. Žižku z Trocnova na Makove.

28. 8. 2020 – Regionálne spomienkové stretnutie k 76. výročiu SNP pri pamätníku francúzskych partizánov na vrchu Zvonica pri Strečne.

30. 8. 2020 – 76. výročie SNP – Pietny akt na Jankovom vršku, pochod Nesmrteľného pluku.

19. 9. 2020 – Pietna spomienka na prepad francúzskych partizánov na Martinských holiach.

21. 9. 2020 – Kalinov. Oslobodenie prvej obce na Slovensku.

22. 9. 2020 – Deň ozbrojených síl SR – Brezová pod Bradlom.

3. 10. 2020 – 76. výročie partizánskej prehliadky v Detve.

17. 10. 2020 – 77. výročie havárie lietadla – Gemerská Poloma.

30. 10. 2020 – Martinská deklarácia.

11. 11. 2020 – Deň vojnových veteránov, Bratislava.

11. 11. 2020 – Pietna spomienka na padlých v 1. a 2. sv. vojne, vojenský cintorín Petržalka.

11. 11. 2020 – Veľkrop, najväčší cintorín padlých v 1. sv. vojne.

21. 11. 2020 – 76. výročie Tokajickej tragédie, obec Tokajik.

16. 12. 2020 – Spomienkové stretnutie pri hrobe Mirka Nešpora – hrdinu SNP na cintoríne v Slávičom údolí v Bratislave.

18. 12. 2020 – Stretnutie pri pamätnej tabuli k prijatiu Vianočnej dohody na Gajovej ulici v Bratislave.

Priebeh vedomostnej súťaže Medzníky 2. svetovej vojny

Február – marec 2020: základné (školské) kolo súťaže.

Apríl – máj 2020: okresné kolo súťaže.

Jún 2020: celoslovenské kolo súťaže.

Za prípadné zmeny termínov a ich včasné nahlásenie zodpovedajú Oblastné výbory SZPB.

Zbraňou podliaka je lož. Protizbraňou hrdinu je pravda. Marián Palko

Pieta na Krpáčove

V sobotu 30. novembra 2019 sa na Krpáčove uskutočnilo už 4. pietne zhromaždenie pri príležitosti 75. výročia prepadnutia štábu 2. čs. samostatnej paradesantnej brigády v ZSSR na Krpáčove Nemcami. Pieta sa konala pri malom pamätníku pri hostinci kukučka, ktorý dala postaviť obec Dolná Lehota spolu s JDS v Dolnej Lehote 25. augusta 2016.

Podujatie otvorila štátna hymna v podaní mužskej speváckej skupiny Chlapi z Dolnej Lehoty. Po nich ženská speváčka skupina Lehotanka zaspievala pieseň Partizánska. V krátkom kultúrnom programe sa obe spevácke skupiny prezentovali ďalšími svojimi piesňami.

Starostka Dolnej Lehoty Viera Hudíková pripomenula tragickú udalosť, ktorá sa odohrála na tomto mieste pred 75 rokmi. K prítomným sa prihovori- li aj predstavitel' Obľv SZPB v Brezne Zoltán Soják a pred-

seda JDS v Dolnej Lehote Milan Šluch.

V robotníckych barakoch antimonových baní na Krpáčove – Lome sa v novembri 1944 zdržiavali partizáni majora Vasílija Pavloviča Surkova a príslušníci štábu a dvoch jednotiek 2. čs. samostatnej paradesantnej brigády v ZSSR. Spolu vyše 200 bojovníkov. V jednom z barakov bola zriadená aj provizórna partizánska nemocnica. Príslušníci paradesantnej brigády prišli na Krpáčovo po povestnom „Pochode smrťi“

cez Chabenec 10. novembra 1944. Ráno 30. 11. 1944 sa za tmy začal z troch strán nemecký útok na baraky, v ktorých vojaci ešte spali. Vojakom a partizánom zostala len ústupová cesta do zalesneného svahu, v ktorom ich Nemci neprenasledovali. Doklad o skutočnom počte padlých neexistuje, ale dôsledky prepa-

du boli tragické. Zajatých vojakov a partizánov Nemci postrielali.

Na druhý deň Nemci dovolili občanom Dolnej Lehoty, aby 21 padlých pochovali pri horách. Totožnosť zistili pri 16 vojakoch a partizánoch. Ich mená sa zachovali v obecnej kronike. (Na Krpáčove padol aj prednosta tyla paradesant-

nej brigády lekár kapitán Arnošt Lederer.) V roku 1948 všetkých pochovaných exhumovali a premiestnili na cintorín v Dolnej Lehote.

Z barakov a budov, ktoré vtedy slúžili antimonovým baniam na Krpáčove, zostala len budova dnešného hostinca Kukučka. Na nej je umiestnená pamätná ta-

bul' partizánskej brigády majora Surkova a partizánskej nemocnice. V jednej z miestností hostinca je zriadená Pamätná izba venovaná histórii 2. čs. samostatnej paradesantnej brigády v ZSSR, prepadu jej štábu na Krpáčove – Lome 30. novembra 1944 a oslobodenia obce Dolná Lehota. Jozef Jambrich

Jeden bod z rokovania

Ako člena predsedníctva Obľv SZPB v B. Bystrici, ktorý sa zúčastnil členskej schôdze ZO SZPB Trieda SNP v B. Bystrici, ma zaujalo dôstojné završenie stého výročia nositeľa titulu „Najväčší Slovák“ M. R. Štefánika.

„Predsedníčka Eva Brozmanová odovzdala Medailu M. R. Štefánika 2. stupňa bývalému primátorovi B. Bystrice a dlhoročnému členovi SZPB Jánovi Králikovi. Získal ju za propagáciu Štefánikových odkazov za dlhoročnú aktívnu prá-

cu v SZPB a za podporu, ktorú ako primátor poskytoval našmu zväzu. Za toto všetko sa mu predsedníčka verejne poďakovala.

J. Králik vo svojej ďakovnej reči, okrem iného, vysoko ocenil obsah a pôsobenie dvojtzádníka Bojovník v oblasti propagácie činnosti jednotlivých ZO SZPB, ako aj za jeho spoluúčasť pri udržiavaní vzájomných kontaktov medzi základnými organizáciami po celom Slovensku.“

Štefan Horváth

Tradičná spomienka

Dňa 6. decembra 2019 sa v priestoroch okresného úradu konalo tradičné stretnutie členov Oblastnej organizácie SZPB v Banskej Bystrici, ktorým si pripomenuli povstalecké Vianoce z roku 1944.

Vyššie 170 prítomných pozdravili predsedu SZPB Pavol Seckár a podpredsedu BBSK Roman Malatinc. Prítomný bol aj tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer.

Oblastný predseda SZPB v B. Bystrici Ján Pacek v príhovore priblížil ťažké podmienky, v ktorých museli žiť vojaci a partizáni v slovenských horách počas krutej zimy 1944/1945. Pripomenul tiež 76. výročie prijatia Vianočnej dohody, na základe ktorej došlo k zjednoteniu jednotlivých prúdov protifašistického odporu na Slovensku a vytvoreniu podmienok na prípravu ozbrojené-

ho vystúpenia proti nenávideným nemeckým okupantom a ich domáciom prísluhoвачom.

Pavol Seckár odovzdal členovi Predsedníctva Obľv SZPB v B. Bystrici Matejovi Kánovi ocenenie „Zaslúžilý funkcionár SZPB“, ktoré mu udelila ústredná rada za dlhoročnú obetavú funkcionársku prácu.

O príjemnú atmosféru „povstaleckých Vianoc“ sa pričínila aj hudobná skupina Vršteck, ktorá sa prezentovala o.i. aj piesňami, ktoré sa zrodili a zneli v partizánskych bunkroch a zemľankách.

Štefan Horváth, snímka Juraj Odor

Odbojáři zo Svitu žijú históriou i súčasnosťou

ZO SZPB vo Svite má 60 členov s vekovým priemerom 62,5 roka. Členskej schôdze sa 4. decembra zúčastnili aj primátorka Daša Vojsovičová, oblastný tajomník SZPB z Popradu Ján Pavlovčín a riaditeľky Spojenej školy Mierová Elena Berezovskijová a ZŠ Komenského Monika Dudinská. Kultúrny program pripravili i mladí umelci zo Spojenej školy Mierová.

Pri bilančovaní uplynulého roka tajomníčka ZO SZPB Hanka Hančíková pripomenula každoročný 28. január, kedy si miestni občania spomínajú na výročie oslobodenia mesta. Tento deň vždy patrí stretnutiam tunajších organizácií so seniormi a firmami.

Odbojáři venujú pozornosť aj májovému Dňu víťazstva nad fašizmom, ktoré je spojené s kladením vencov pri pomníku a spoločenským posedením s kultúrnym programom pri Kolibe a tiež Výročiam SNP.

Okrem kladenia vencov k Pamätníku padlým, v tento deň ako spomienku na všetkých, ktorí povstali proti nacistickej zvoli a bránili svoju vlasť, zapália vatru pri Kolibe, kde je pripravený kultúrny program a vystúpenia hostí.

né Kalište, celoštátnych osláv Dňa hrdinov KDO a slávnostného kladenia vencov vo Svídničku pri Pomníku generála L. Svobodu a Pamätníku sovietskej armády.

Na spomienkových podujatiach sa pravidelne zúčastňujú aj členovia Klubu vojenskej histórie – Tiger, pod vedením Karola Floriančiča. Členovia klubu sú nápomocní pri organizovaní besied v školách, prezentujú historické zbrane a uniformy aj počas Medziná-

rodného dňa detí či Dni mesta Svít.

Pri pietnych aktoch a kladení vencov bývajú prítomní aj Dychová hudba Svitanka a „Podtatranskí Alexandrovci“.

ZO SZPB vo Svite má aj kroniku. Veľmi precízne sa jej venoval zosnulý J. Kuruc. Spracoval v nej fakty a spomienky jednotlivých členov organizácie, obyvateľov Svitu a zamestnancov firiem počas odboja, vojny a SNP.

Ludmila Rešovská, snímka E. Klen

Len šírením pravdy zabránime...

Už siedmy rok po sebe Rada Klubu Zväzu vojakov SR v Topoľčanoch organizuje pietnu spomienku nielen na obeť 1. sv. vojny, ale i na obeť nezmyselných všetkých vojen.

Aj tento rok sa členovia 2. ZO SZPB v Topoľčanoch 11. novembra zúčastnili spomienkovej akcie a vzdali úctu obetiam vojen.

Potešila nás veľká účasť študentov Štátneho gymnázia, Obchodnej akadémie, Strednej obchodnej školy obchodu a služieb, Strednej odbornej školy drevárskej i niekoľkých študentov Strednej zdravotníckej školy sv. Vincenta de Paul v Topoľčanoch.

Historický výklad pri mapách zabezpečil Zväz vojakov SR, konkrétne pplk. v. v. Jozef Kučerka.

Pre nás i z tohto podujatia vyplýva povinnosť šíriť vo svojich rodinách a okolí pravdu o hrôzach nezmyselného vojnového besnenia. Lebo len šírením pravdy zabránime samozvaným vykladačom dejín ich prekrúcaniu pravdy o 2. sv. vojne, o tom, kto nás v roku 1939 zradil, o tom, kto nám i vtedy ponúkol pomoc. O SNP i o tom, kto oslobodzoval našu vlasť.

Dušan Ďurík

V minulom čísle sme informovali o pietnom akte pri 75. výročí oslobodenia Michaloviec, kedy oblastný predseda SZPB Miroslav Prega a tajomník Marián Lukáč priplli na bojovú zástavu trebišovskému 22. mechanizovanému práporu gen. Mikuláša Markusa pamätnú stuhu.

Stuhu na útvarovú zástavu prijíma veliteľ práporu pplk. Vincent Czery ako symbol spolupráce vojakov a SZPB.

Všetci spoločne si pri tejto príležitosti pripomenuli hrdinstvo tankistu Ivana Lapišáka, pod ktorým zhoreli tri tanky T-34 kým sa prebojoval na rodnú zem.

– ML –

Aj o nápade starostu Dobrej Nivy

Koncom novembra sa uskutočnila hodnota členská schôdza ZO SZPB v Dobrej Nive za účasti starostu Milana Jakubíka.

Predseda Ján Slosiarik v správe o činnosti okrem tradičných podujatí najviac pozornosti venoval zorganizovaniu zájazdu do Múzea holokaustu v Sereďi a do Brezovej pod Bradlom k mohyle M. R. Štefánika.

Zaujímavá bola podľa správy aj turistická vychádzka detí a rodičov 8. mája do okolia Banskej Štiavnice a obecné oslavy 75. výročia SNP s tradičným lampiónovým sprievodom. Patril k tomu aj 19. ročník tenisového turnaja o Pohár SNP.

Predseda poukázal aj na opätovnú inštaláciu na budove OÚ prvej pamätnej

dosky, venovanej padlým v 2. sv. vojne.

Po správe revízorky účtov Márie Kyselovej o hospodárení organizácie podpredseda Zdenko Zajac informoval prítomných o rokovani Oblastného výboru SZPB vo Zvolene.

V diskusii sa hovorilo o úlohách, ktoré čakajú organizáciu v tomto roku. Starosta Milan Jakubík povedal, že v roku 75. výročia Dňa víťazstva nad fašizmom by bolo vhodné pozvať na oslavy predstaviteľov ruského a rumunského veľvyslanectva. Pani (?) Sýkorová upozornila na nárast neofašizmu v našej spoločnosti, na ktorý by sme mali reagovať organizovaním stretnutí s ľuďmi, ktorí by dokázali vysvetliť možné nebezpečenstvá aj ďalším našim spoluobčanom.

Po schválení plánu hlavných úloh na tento rok nasledovalo blahoželanie jubilantom Anne Mokošovej a J. Slosiarikovi.

– JS –

Slávnosť v Nižnom Hrušove

Svoje oslobodenie si v piatok 29. novembra 2019 pripomenula obec Nižný Hrušov.

V spolupráci s MO MS Hencovce, MO SNS Nižný Hrušov a ZO SZPB Vranov nad Topľou 1 sme si túto udalosť pripomenuli aj spomienkou na padlého malého chlapca z dediny Jána Jurovčáka, ktorému na počesť záchranu partizánov bola v roku 2018 postavená busta a osadený pamätník s názvom „Padli na poli cti a slávy“ s pamätnou tabuľou a menami 26 červenoarmejcov.

Pri kladení vencov čestnú stráž držal hencovský oddiel Gvardija, ktorého členovia sú zároveň členmi ZO SZPB Vranov nad Topľou 1.

ktorý nielen ocenil prítomnosť pedagógov a žiakov, ale vyzdvihol aj šírenie nimi odkazu protifašistického odboja pre súčasnosť.

Jana Gešperová

predsedníčka ZO SZPB Vranov nad Topľou 1

Extrémizmus – aktuálna téma v našej činnosti

Oblastná organizácia SZPB v Martine sa zaoberá aj páčivými témami, napríklad problematikou najtvrdších foriem extrémizmu, akými sú nacizmus a fašizmus.

V spolupráci s Ústavom politických vied SAV, Múzeom SNP v B. Bystrici, Slovenským národným múzeom – Múzeom židovskej kultúry, Štátnym archívom v Bratislave, Nadáciou M. R. Štefánika v Bratislave a Mestom Martin sme 26. 11. 2019 v Martine uskutočnili seminár k tejto téme.

Zúčastnilo sa ho vyše 120 účastníkov z viacerých oblastných organizácií (z Martina, L. Mikuláša a Popradu). V rámci seminára sme sa venovali aj niektorým politikom (Vavro Šrobár, Ivan Déer a Alexander Dubček), ktorí sa i napriek svojim nedostatkom pohybovali v hraniciach demokratickej politiky a ich myslenie a konanie môže byť v modifikovanej podobe využívané aj v súčasnom politickom živote.

Seminár vyvolal širokú diskusiu účastníkov. Bol zdrojom informácií potrebných pre činnosť členov SZPB pri pôsobení proti extrémistickým silám propagujúcim nacionalizmus, šovinizmus, rasizmus, antisemitizmus, neofašizmus, neonacizmus a neofudáctvo.

Jozef Petráš

V Tornali mimoriadne humánne

V predvečer 75. výročia oslobodenia mesta Tornala (19. 12. 1944) miestny klub darcov krvi usporiadal 2. 12. 2019 už XIV. ročník „Gemerskej kvapky slobody“.

Z 30 ochotných bolo na odber zaregistrovaných 23 darcov. Žiaľ, zo zdravotných dôvodov bola krv odobratá len 14-tím.

Jozef Púpala

Aj nepriateľ bol len človek

„Bol koniec novembra roku 1944,“ začala svoje rozprávanie ešte žijúca pamätníčka SNP a 2. sv. vojny 94-ročná Mária Kubaská z Rejdovej.

„Po potlačení povstania aj povstalecká obec Rejdová, v ktorej určitú dobu pôsobila partizánska brigáda Rákosi, bola jednou z tých, do ktorej prišli nemeckí vojaci. Miestni, aj keď s nevôľou, museli strpieť ich požiadavky. Napríklad na budovanie obranných postavení pred blížiacou sa Červenou armádou a jej spojencami.

Tá neskorá večerná hodina v novembri 1944, presný deň si už nepamätám, sa mi navždy vryla do pamäti. Nemci nás vyhnali tak, ako sme boli oblečení a obutí, na prostred dediny. Hlavne sa zaujímali o mužov od 14 do 60 rokov. Nemecký dôstojník nám prostredníctvom tlmočníka oznámil, že všetci zdraví muži a ženy pôjdu na druhý deň od skorého rána s ozbrojenou eskortou kopat' zákopy pre nemeckých a maďarských vojakov do Gemerskej Polomy a na Podsúľovú.

Od zimy aj od strachu sme sa všetci triasli. Nevedeli sme čo sa bude s nami diať. Podaktorí, ktorí mali skúsenosti s fašistami a ich slovenskými prísluhovačmi z Hlinkovej gardy, mysleli už na to najhoršie. Veď Nemci po potlačení povstania strieľali zajatých vojakov, partizánov, ale aj občanov podozrivých z akejkoľvek pomoci povstalcovi.

Nemci postupne spisovali mená tých, ktorí boli určení na kopanie zákopov a potom aj tých, ktorí budú odhŕňať sneh z cesty pre vojenské vozidlá.

Ja som bola na zozname tých, ktorí mali kopat' zákopy. Veliaci dôstojník nás dôrazne upozornil, že si máme zobrať lopaty, krompáče a stravu na jeden deň. To ale nebolo všetko, čo mienil povedať. Upozornil nás totiž, že ten, kto

ujde alebo nepôjde kopat' zákopy, bude jednoducho zastrelený a že na výstrahu bude zastrelená aj jeho rodina a vypálená celá dedina.“

Pani Mária sa odmlčala a riekla. „Nemali sme inú možnosť, len poslúchnuť. Okupanti vedeli, že veľa ľudí ušlo z domovov a skrývajú sa v okolitých horách.

Keď bolo ticho, v diaľke bolo počuť delostreleckú paľbu a my sme vedeli, že sa blíži vytúžená sloboda. Len málokto si už dnes dokáže predstaviť, že musíte každý deň žiť v strachu, či sa dožijete ďalšieho dňa. Preto sme robili všetko, aby sme s rodinami prežili.

Až po niekoľkých rokoch som si uvedomila ako veľmi sa o mňa báli moji rodičia. Veď v tom čase nebolo nič neobvyklé, že tých, čo kopali zákopy, potom jednoducho postrieľali.

Ráno pred svitaním sme všetci stáli uprostred dediny s lopatami, krompáčmi a spravidla na chrbtoch sme mali malé batôžky, alebo jednoducho šatky, v ktorých bolo jedlo a voda tak, ako nám to nariadili.

S obavou sme čakali čo sa bude diať. V diaľke sme počuli hukot blížiacich sa nákladných áut. Prišli tri s vypnutými svetlami. Po jednom sme nastupovali na zaplachtenú korbu a ku každej skupine si k nám prisadli fašisti. Dobre vedeli, prečo si k nám sadli. Mali skúsenosti a hlavne sa báli partizánov. Boli sme pre nich poistkou, aby na nich partizáni nestrieľali. Ak by začali, určite by zasiahli aj nás.

Cesta do Gemerskej Polomy bola nekonečne dlhá. Autá išli pomaly po zamrzutej hrboľatej ceste. Takže nás poriadne

vytriaslo a hlavne sme boli vymrznutí. Keď sme dorazili na kraj obce, museli sme zosadnúť. Vojaci nás znovu porátali a rozdelili do skupín. Dvaja nám ukázali kde treba kopat'.

My sme im však nerozumeli, čo po nás chcú, preto nám to nakreslili do snehu. Každému z nás stanovili koľko metrov má vykopať. A znovu nám pohrozili, že ak nebudeme kopat', tak nás postrieľajú.

Naobliekaní v kabátoch a podaktorí v domácich kožuchoch, sme začali kopat'. O chvíľu sme boli mokří ako myši. Ja som mala v tom čase 19 rokov s hmotnosťou okolo 50 kíl. Neviete si predstaviť, aké ťažké mi bolo pracovať s krompáčom, ktorý mi odskakoval od zamrzutej zeme. Čo som horko ťažko nakopala, to som si musela zo zákopu aj vyhádzať. Ani nie za hodinu som bola unavená ako nikdy predtým. Bála som sa však ukázať, že už nevládzem, aby ma vojaci nezabili alebo nezastrelili.

Našťastie si ma všimol mladý nemecký vojak, ktorý keď počul, ako ma dedinčania volajú po mene, tak ma oslovil a kývol na mňa rukou, aby som šla k nemu. Myslela som si, že je to moja posledná hodina. Aké však bolo pre mňa prekvapenie, keď mi kázal sadnúť si na zamrznutú zem. Potom mi stiahol z rúk rukavice a pozrel sa mi na ruky, na ktorých boli pluzgiere. Pozrel sa na mňa a len pokrútil hlavou.

Zdalo sa mi to čudné, bola som v rozpakoch. Nevedela som, čo si mám o tom myslieť. Vrátil mi rukavice a dal sa mi napiť vody z jeho poľnej fľaše. Neskôr sa ma spýtal koľko mám rokov, ale znovu som mu nerozumela. On si však kľakol na koleno a do snehu napísal *1918 a ukázal prstom na seba.

Pochopila som, že sa naro-

dil v tomto roku a teda, že má 26 rokov. Ja som mu na oplátku napísala rok 1925. Potom sa len posmial a naznačil mi, že je čas znovu pracovať. A znovu začala drina, ktorá nemala konca kraja.

Keď bol podľa Nemcov čas na obed, hlasnou vravou nám to dali najavo. Z batohu som si vytiahla kúsok slaniny a chleba, čo mi zaberala mama. Chcela som si z nich s nožikom kúsok odrezat', ale mala som pocit, že niekto sa na mňa pozerá. Zdvihla som hlavu a všimla si, že to je ten istý nemecký vojak, ktorý sa mi predtým prihovril. Usmieval sa a súchal si rukami uši, ktoré mal červené od mrazu.

Odrezala som kúsok slaniny a naznačila mu, aby si ho zobral. Neváhal ani chvíľu, len sa opatrne poobzeral okolo seba. Potom z batoha vytiahol krajec chleba a odlomil mi z neho polovicu. Ostatní dedinčania boli takí unavení, že nám nevenovali pozornosť.

Pochopila som, že je to človek, ktorý musel ísť do vojny aj keď určite nechcel. Možno som mu niekoho pripomínala. Sestru alebo snúbenicu, ťažko povedať. Občas ma poslal k neďalekej studničke, aby som ostatným priniesla vodu a trochu si oddýchla, za čo som mu bola vďačná.

Myslím si, že takto ma aspoň trochu chránil od ťažkej fyzickej práce pri kopaní zákopov, za čo som mu bola veľmi vďačná.

Deň ubiehal veľmi pomaly. Vrátila som sa domov a porozprávala som rodičom, ako som

Mária Kubaská počas našej návštevy 30. 8. 2019.

sa mala. Otec bol trochu zamračený, ale mama si ma vy počula až do konca. Bola dobrák a pochopila, že ten vojak, aj keď bol náš nepriateľ, nebol zlý človek. Ešte v ten istý večer som ju poprosila, či by mi na druhý deň nedala kúsok slaniny navyše. Pochopila pre koho a preto vôbec neprotestovala.“

Mária Kubaská sa odmlčala. V pamäti sa jej asi premietla tá časť života, o ktorej práve hovorila.

„Takto sme sa stretávali ešte tri alebo štyri dni a delili sa o to málo, čo sme mali. Potom nás preložili kopat' zákopy na Podsúľovú a odvtedy som ho už nikdy nevidela.

Od tých čias prešlo 75 rokov, ale vždy ma strasia, keď si pomyslím, ako blízko bola pri nás smrť. Alebo aj, aké sme mali obrovské šťastie. Mojm bolo to, že som vojnu prežila. Možno aj neznámemu nemeckému vojakovi sa ju podarilo prežiť a ak ešte žije, tak určite si spomína na útle dievča zo Slovenska, ktoré sa s ním delilo o to posledné, čo malo a muselo kopat' zákopy, aby on prežil.

Milan Malček, snímka Mária Žolnová
(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

...nezažiješ, neuveríš, ale aspoň si vypočuj

Predsa len sme žili. Prekonávali sme obdobie mladosti, ktoré nám nebolo dopriate prežiť bez bolesti a utrpenia. Väčšinou sme sa museli spoliehať sami na seba.

V dospievajúcom veku sme sa zmenili. Zväčša k pozitívnemu, ale niektorí aj k negatívnemu chápaniu a postojom. Rozhodnutie niečo zmeniť ma nasmerovalo byť užitočný na prospech mojich trpiacich rodákov a preto ja, Šimon Sochanič, veterán Dukly, som sa rozhodol dobrovoľne vstúpiť do radov tvoriacej sa armády novej Československej republiky a čestne si splniť slová

prísahy pred mojim národom.

Keď si predstavujem začiatky formovania našich vojenských jednotiek v Buzulu, po čom sme z jednotky vo veľkosti práporu v bojových zrážkach s nacistami dorástli do stupňa brigády až zboru, to všetko ovplyvnilo naše charaktery i túžby byť čo najskôr doma s rodinami a priateľmi.

September 1944 v nehostinnom kraji hôr Východných

Šimon Sochanič.

Beskýd a Karpát nás v jesennom počasí, kedy z 30 kalendárnych dní 28 krát v mesiaci prší, kedy je hmliato a viditeľnosť 5 až 7 metrov..., tvrdo pripravil na rozhodujúcu bitku pred prahom domoviny.

Najdramatickejšie boje som zažil o vysočinu Obšár a okolité vršky v katastri Nižnej Písanej a Kapišovky ráno 25. októbra 1944, kedy po delostreleckej príprave išli do útoku útvary Červenej armády 305. streleckej divízie podporované tankami T-34. Pri ich

zrážke s nemeckou technikou vznikli nesmierne dramatické situácie, odohrávajúce sa aj na mínových poliach.

V Údolí smrti zostalo zničených 28 tankov T-34 a IS-2. Svedkovia bitky tvrdili, že po bojoch pri Kapišovke ležalo na poli také množstvo padlých a zmračených tiel vojakov jednej aj druhej strany, že potok Kapišovka tiekol celý týždeň červený.

Na otcove rozprávanie si spomínajú dcéry Šimona Sochaniča, Božena Rapčáková a Irena Legdanová, členky ZO SZPB 03 Košice

Pred 98 rokmi sa narodil Otto Smik, čs. letecké eso

Generálmajor in memoriam Otto Smik sa narodil 20. 1. 1922 v Boržomi, okr. Tiflis v Gruzínsku, v rodine bývalého príslušníka c. k. rakúsko-uhorskej armády, ktorý padol do zajatia cárskej ruskej armády. V roku 1934 sa manželia Smikovci spolu s deťmi presťahovali na Slovensko.

Mladý Otto ukončil civilné vzdelanie na súkromnej Obchodnej škole v Bratislave (1937–1939). Do odboru odišiel 18. 3. 1940, keď ilegálne prekročil slovensko-maďarskú hranicu. Po príchode do Budapešti sa prihlásil na francúzskom konzuláte, kde ho vybavili falošnými dokladmi na ďalšiu cestu. Do Francúzska sa dostal cez Juhosláviu, Grécko, Turecko a Libanon. Dňa 3. 6. 1940 ho prezentovali ako vojaka v Náhradnom telese čs. letectva v Agde. Vojenský letecký výcvik pre kapituláciu Francúzska neabsolvoval. Francúzsko opustil 24. 6. 1940 na britskej nákladnej lodi Apapa z prístavu Port Vendres. Loď so Smikom na palube doplávala do Liverpoolu 7. 7. 1940.

Do zväzku RAF VR ho prijali 24. 7. 1940 v hodnosti AC2. Od 17. 7. 1940 bol príslušníkom čs. let. depotu v Cosforde, kde ho 13. 3. 1941 zaradili medzi pilotných elévov v hodnosti LAC. Smik najskôr absolvoval všeobecný letecký príjmač v rámci 1. RW na leteckej základni Babbacombe (3. 5. 1941–28. 6. 1941). Potom pokračoval vo výcviku v kurze leteckej teórie v 4. ITW v Paigntone (28. 6.–3. 9. 1941), v elementárnom pilotnom výcviku v 3. EFTS vo Watchfelde (3. 9.–29. 11. 1941) a udržiavacom pilotnom výcviku v 29. EFTS v Clyffe Parku (29. 11.–27. 12. 1941). Po výcviku vo Veľkej Británii bol odoslaný do Kanady, kde v období 5. 1.–18. 7. 1942 absolvoval pokračovací pilotný výcvik v 39. SFTS vo Swift Current. Po návrate do V. Británie ho zaradili do zdokonaľovacieho nadstavbového štúdia v 5. (P)AFU v Tenhille, ktorý absolvoval od 1. 9. do 16. 10. 1942. Záverečný výcvik pred odoslaním k bojovej leteckej jednotke vykonal v 61. OTU v Rednale v období 16. 10. 1942–5. 1. 1943. Počas celého výcviku Smika nadriadení hodnotili ako nadpriemerného pilota. Z tohto dôvodu ho povýšili najskôr do najnižšej britskej dôstojníckej hodnosti P/O (22. 5. 1942), potom do hodnosti F/O (25. 11. 1942).

Smikovou prvou bojovou jednotkou sa stala 312. čs. stíhacia peruť (5. 1. 1943). Odtiaľ ho po 2 dňoch prevelili k 310. čs. stíhacej peruti, kde sa však stretol s negatívnymi postojmi časti leteckého personálu, a to vzhľadom na spôsob dosiahnutia dôstojníckej hodnosti, ktorú si podľa poddôstojníkov nezaslúžil, pretože ju nemal „podložený“ bojovou činnosťou. Vzhľadom na tento postoj ho 15. 1. 1943 na vlastnú žiadosť premiestnili od 310-ky k britskej 131. stíhacej peruti (County of Kent). Od tejto ho 2. 3. 1943 premiestnili k 122. stíhacej peruti

(Bombay), ktorá podnikala útočné akcie nad okupovanú Európu. Smika po odchode 122. stíhacej perute na tzv. odpočinok 18. 5. 1943 premiestnili k 222. stíhacej peruti (Natal). V období od 25. 1. do 18. 10. 1943 vykonal 176 bojových letov, z tohto 135 nad územím nepriateľa, čo predstavovalo spolu 242,5 operačných hodín. Pri týchto letoch zostrelil 6 ½ nemeckých lietadiel. Ďalšie 2 zostrelil pravdepodobne a 3 poškodil. Taktiež zničil 3 lokomotívy a 1 delostrelecké palebné postavenie.

V tomto čase jeho úspechy ohodnotili udelením 5 čs. vojnových krížov 1939 a britským vyznamenaním DFC. 28. 10. 1943 ho ako najúspešnejšieho čs. stíhacieho letca roku 1943 povýšili do hodnosti ppor. čs. armády. V rámci predpísaného odpočinku absolvoval kurz streleckých inštruktorov pri CGS v Sutton Bridge (1. 11.–12. 12. 1943), ďalšie 4 mesiace vykonával funkciu streleckého inštruktora v 12. APC v Llanbed vo Walese.

Do operačnej služby sa vrátil 15. 3. 1944, keď ho prideliť k 134. čs. stíhaciemu krídlu. V rámci čs. wingu sa zúčastnil bojov počas invázie do Normandie, v rámci ktorého vykonal 26 bojových letov v trvaní 48 hodín, pri ktorých zostrelil 2 ½ lietadiel. Smik po vyňatí čs. wingu od 2nd TAF a zaradení k ADGB 8. 7. 1944 zničil 3 bezpilotné strely V-1 počas jedného bojového letu. Po rozpustení čs. stíhacieho wingu (k 12. 7. 1944) a odoslaní jednotlivých perutí na odpočinok Smika 11. 7. 1944 premiestnili k 312. čs. stíhacej peruti, kde prevzal velenie „B“ letky. Zároveň ho povýšili do hodnosti F/Lt. Piloti perute v tomto období vykonávali ozbrojený prieskum, ako aj útočné akcie nad morom aj pevninou. V menšej miere poskytovali ochranu spojeneckým bombardovacím zväzom počas ich letov na územie okupované Nemeckom.

Dňa 3. 9. 1944 pri operačnom lete nad okupovaným Holandskom Smika zostrelilo nemecké protiletadlové delostrelectvo v blízkosti letiska Gilze Rijen. Podarilo sa mu núdzovo pristáť pri obci Prinsebeek. S pomocou miestnych vlastencov sa po dramatických udalostiach dostal po prechode nemecko-americkéj línie frontu 26. 10. 1944 na územie oslobodené americkou armádou v priestore Zundert. 29. 10. 1944 ho letecky presunuli z Antverp do Londýna. Velenie britskej RAF, vychádzajúc z výsledkov jeho bojovej činnosti a berúc do úvahy jeho nespochybniteľné veliteľské schopnosti, ho 13. 11. 1944 povýšilo do hodnos-

ti S/Ldr a zároveň bol menovaný do funkcie veliteľa britskej 127. stíhacej perute. Táto letecká peruť v tomto období vojny operovala z letiska B-60 pri Grimbergene.

Dňa 28. 11. 1944 sa frontová cesta O. Smika, keď ho nemecké protiletadlové delostrelectvo zostrelilo pri útoku na dôležité železničné zoradisko v Zwolle, skončila. Smik sa so svojím strojom zrútil v blízkosti farmy Blooksteed pri obci Ittersum. Vzhľadom na nemecké pochybnosti nad jeho identitou ho 30. 11. 1944 pochovali ako „neznámeho Angličana“ na cintoríne De Kranenburg pri Zwolle.

V roku 1951 Smika vzhľadom na zámenu s belgickým príslušníkom jeho letky F/O H. L. J. M. Taymansom, ktorý taktiež zahynul počas toho istého bojového letu 28. 11. 1944, pochovali pod menom tohto belgického letca na cintoríne Brussel-Évere. Lietadlo belgického pilota, ktoré havarovalo v bahnitej priekope pri železničnej trati Kampen – Zwolle vyzdvihli až 12. 5. 1965. Na základe identifikácie pozostatkov letca sa preukázalo, že ide o F/O H. L. J. M. Taymansa. Telesné pozostatky O. Smika tak boli presunuté na vojnový cintorín spojeneckých vojakov v Adegem East v Belgicku. Na základe iniciatívy slovenských orgánov boli Smikove ostatky opätovne slávnostne vyzdvihnuté a so všetkými vojenskými poctami 12. 9. 1994 prevezené do vlasti a uložené na cintoríne v bratislavskom Slávičom údolí.

Smikova neobyčajne úspešná operačná služba sa skončila po 263 operačných bojových letoch v súhrnnom čase 371,49 operačných hodín. Pri týchto letoch zostrelil 10 nepriateľských lietadiel určite, 2 pravdepodobne a 3 stroje poškodil. Taktiež zničil 3 bezpilotné strely V-1. Okrem toho zničil ďalšie 2 lietadlá na zemi, 6 lokomotív, 3 vlaky, 22 transportných lodí a člnov, 2 obrnené vozidlá, 4 nákladné automobily.

Po skončení 2. svetovej vojny bol niekoľkokrát povýšený in memoriam: por. let. v zál. (20. 6. 1946), npor. let. v zál. (1. 2. 1947), plk. let. (1. 6. 1991). Do hodnosti generálmajora in memoriam ho povýšil prezident SR 19. 7. 1994.

Podľa vhu.sk
(plk. v zál. PhDr. Peter Šumichrast, PhD.)
foto: VÚA Praha

Viete, že...?

...Hitler sa nikdy nestretol so Stalinom, hoci občas sa zjavila tvrdenia, že tesne pred vojnou sa stretli na západnej hranici ZSSR.

To, že Hitler sa zaujímal o osobnosť Stalina, to sa vie. A dokonca osobitým spôsobom. Joseph Goebbels vo svojom denníku napísal, že keď Hitler uvidel Stalina v nejakom dokumente, hneď mu bol vraj sympatický.

Hitler sa osobne zdôveril vojenskému atašé v Moskve Ernstovi Kesselringovi, že keď mu ukazovali akýsi film o vojenských prehliadkach na Červenom námestí, on si všimol sovietskeho vodcu. „Vôbec som nevedel, že Stalin je taká silná a sympatická osobnosť,“ riekol.

Keď v roku 1939 priletel do Moskvy ríšsky minister Joachim von Ribbentrop, sprevádzal ho aj osobný Hitlerov fotograf Heinrich Hoffmann, ktorý bol jedným z mála starých Hitlerových priateľov, spoznáujúcich sa ešte v začiatkoch 1920-tych rokov v Mníchove. Práve on zoznámil Hitlera s Evou Braunovou. Hitler len jemu dovolil fotiť ho v neformálnych situáciách. Aj preto sa Hoffmann stal čoskoro miliónárom.

V Moskve Hoffmann veľa fotil Stalina. Na osobnú prosbu Hitlera sa detailne sústredil aj na ušné lalôčky. Führer totiž vedel, že podľa nich sa dá určiť, či človek má v sebe židovskú krv. Ak sú lalôčky pritlačené k lebke, tak ide o Žida. Ak nie, je to áriec.

Pozorným prezeraním Hoffmanových fotografií Hitler dospel k poznaniu, že Stalin nie je Žid.

Jeden z nacistických straníckych činiteľov vtedy o tom žartoval, že nastal čas, aby sovietski komunisti začali pripravovať delegáciu na zjazd nemeckých národných socialistov. Že rovnako zmýšľajúci sa majú držať spolu.

...ruskí vedci zistili, že ich kozmonauti majú o 60 % nižšiu úmrtnosť, spôsobenú chorobami a zraneniami, ako priemerní ruskí muži?

Pričom skúmali nielen ruských, ale aj sovietskych kozmonautov.

Vedci zistili, že skúsenosti z letov na obežnú dráhu Zeme výrazne znižujú riziko úmrtnosti, bez ohľadu na všetky nepríjemné dôsledky kozmických ciest.

Analogickým výskumom sa zaoberali aj americkí experti a aj im vyšli podobné výsledky.

Samotní vedci si to vysvetľujú tak, že to spôsobuje prísny výber kozmonautov, pri ktorom kandidátov pozorne skúmajú podľa všetkých medicínskych ukazovateľov, vrátane toho, že po zaradení do kozmickej družiny sa každý usiluje zachovávať si patričnú formu.

...afganský veterán, člen výbory Rady federácie RF pre obranu a bezpečnosť Franc Klinevič počas koordinačnej porady veteránskych združení, ktorá sa konala koncom novembra 2019, sa nechal počuť, že je nevyhnutné povedať úplnú pravdu o afganskej vojne?

„Nepotrebuje to len my, účastníci tejto vojny, potrebuje to aj dnešné Rusko,“ napísal na Facebooku a oznámil, že zasadnutie rozhodlo obrátiť sa na veteránske organizácie krajín SNŠ, Pobaltska, Guzinška, na celosvetovú organizáciu veteránov, na organizáciu veteránov antihitlerovskej koalície (teda aj na FIR)... v súvislosti s prípravou osláv 75. výročia víťazstva vo VVV.

Vývedenie sovietskych vojsk z Afganistanu bolo ukončené 15. 2. 1989. Cez afganské bojové pole prešlo okolo 620 tisíc sovietskych vojakov a dôstojníkov. Vyše 15 tisíc ich tam padlo, 6669 sa stalo invalidmi, desiatky zmizli bez stopy.

...Američania v roku 1999 bombardovali v Juhoslávii namiesto vojenských cieľov mikrovlnky?

Keď sa v marci 1999 začal útok proti Juhoslávii, všetci si mysleli, že armáda južných Slovanov bude bezmocná proti supermoderným zbraňam yankeov.

Záchrana však bola nečakaná. Dodal ju telefonát z Moskvy, ktorý radil – ďaleko od obydľí rozmiestnite mikrovlny, tie zapojte do elektriny a otvorené dvere im nasmerujte nahor.

Protiletáková raketa vzduch – zem HARM, ktorej cena bola vyše milión USD, tak ničila mikrovlnku v cene vtedajších 60–80 USD. Tá totiž vylučovala rovnaké žiarenie ako rádiodokátor.

Aj preto bolo velenie NATO prekvapené, že juhoslovan-ská armáda vyšla neskôr z kosovských lesov takmer nedotknutá.

A. Mikundová a – r –

- **Banská Bystrica – Fončorda, gen. I. Gibalu:** Ing. Janka Slaná 60 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Michal Kapusta 45 rokov.
- **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Mária Chudá 82 rokov.
- **Bardejov 2:** Anna Kubišová 91, Helena Kundratová 75 a Anna Balážová 70 rokov.
- **Bardejov 3:** Irena Kvočková 80, Anna Ondusková 60 a Mariána Potanovičová 55 rokov.
- **Bardejov 4:** Mária Rudyová 75 a Miroslav Rybár 65 rokov.
- **Bratislava 7:** Želislava Mítevová 92, Marianna Bednáriková 89, Elena Melicherová 75 a Pavol Káraz 45 rokov.
- **Bratislava – Petržalka, Jána Bulíka:** Ján Škorec 97 a Milan Jamrich 88 rokov.
- **Bratislava 12:** Štefan Kozáček 100 a Jaroslav Šabík 60 rokov.
- **Bratislava 24:** Štefan Buzinkai 70 rokov.
- **Brezno:** Mária Mičudová 82, Borivoj Barbierik a Marta Goceliaková 70 rokov.
- **Cinobaňa:** Iveta Ňuňuková 60 rokov.
- **Čadca:** Štefan Janík 80 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Mária Dvončová 93 a Zuzana Botková 81 rokov.
- **Gerlachov:** Oľga Harčariková 60 rokov.
- **Harmanec:** Jozef Kupčok 85 rokov.
- **Hažlín:** Anna Olahová 75 a Ján Olah 50 rokov.
- **Hniezdne:** Mária Osvaldová 70 a Tatiana Bučková 50 rokov.
- **Hrabské:** Monika Kolcunová 50 rokov.
- **Choňkovce:** Anna Makarová 84 rokov.
- **Jakubany:** Katarína Rybovičová 70 rokov.
- **Kežmarok:** Zlatica Hrehorčáková 70, Ing. Eduard Polák 70, Ing. Ivan Lučanský 60 a Mgr. Ján Hanisko 50 rokov.
- **Kokava nad Rimavicou:** Ondrej Ňuňuk 87, Zuzana Sviteková 83, Božena Borošová 82 a Elena Zdút Šťastná 65 rokov.
- **Kremnica:** Rozália Marková 87 rokov.
- **Kysta:** Renáta Čičatková 55 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Mária Gigačová 90 a Ján Števula 75 rokov.
- **Lučenec I.:** Oľga Pisárová 92 rokov.
- **Lučenec II.:** Oľga Lauková 81 a Edita Novotná 65 rokov.
- **Lučenec III.:** Emília Ličková 88 a Štefan Kumštár 81 rokov.

- **Malé Ozorovce:** Valéria Vargová 55 rokov.
- **Martin – Stred:** Darina Hlavatová 80 a Emília Bukvová 70 rokov.
- **Medzilaborce:** Vasiľ Lazor 75 rokov.
- **Michalany:** Mikuláš Uporský 50 rokov.
- **Michalovce:** Anna Miháliková 92, Irena Buzinkaiová 90, Andrej Gramata 85, Anton Kováč 83, Jolana Slovianinová 81 a Rozália Rakárová 70 rokov.
- **Medzibrod:** Magdaléna Sanitrová 91 rokov.
- **Novosad:** Juraj Pokrivňák 90 a Bc. Marek Baran 45 rokov.
- **Očová:** Anna Dorotová 70 a Anna Ďurečková 65 rokov.
- **Parchovany:** Anna Patkaňová 93 a Anna Ivanocová 87 rokov.
- **Petrovce n/Laborcom:** Terézia Krajňáková 90 rokov.
- **Plavnica:** Ján Bobuľský 70 rokov.
- **Pôtor:** Ivan Vredík 35 rokov.
- **Rajec:** Alojzia Krňanová 75 rokov.
- **Rimavská Sobota, Júliusa Bolfíka:** Pavel Schmidt 80 rokov.
- **Selce:** Ján Vajs 70 rokov.
- **Senec:** Ladislav Neuwirth 88 a Mgr. Terézia Snohová 70 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Milan Kulanda 80 a Štefan Rybovič 65 rokov.
- **Staré Hory:** Mária Ilkaničová 70 rokov.
- **Stará Turá:** Stanislav Kýška 70 rokov.
- **Strážske:** Anna Vaľová 90, Juliana Perháčová 82 a Martin Mochťák 35 rokov.
- **Tomášovce:** Pavel Pivarčí 75 rokov.
- **Trebišov 1:** Vojtech Zachar 70 rokov.
- **Trebišov 2:** Anna Štefanová 88 a Vladimír Lapitka 60 rokov.
- **Trebišov časť Milhostov:** Michal Kohút 87 rokov.
- **Trenčín 1:** Klára Kopecká 91, Anežka Samáková 88, Štefánia Adamusová 85 a Pavol Šimovič 45 rokov.
- **Trenčianske Teplice:** Marta Zamaroczyová 80 a Adam Lenhart 80 rokov.
- **Utekáč:** Anna Becániová 84 a Jozef Strunga 65 rokov.
- **Veľký Lipník:** Margita Labovská 75 rokov.
- **Vyšné Ružbachy:** Zlatica Gabrielyová 65 rokov.
- **Zalužice:** Ivan Kužnár 70 rokov.
- **Závadka nad Hronom:** Jozef Bartošík 70 rokov.
- **Zemplínske Hradište:** Anna Semanová 95 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Mária Pavlíková 85 a Ján Babic 70 rokov.

- **Zvolen – Zlatý Potok:** Oľga Veľká 84 rokov.
- **Žilina 2:** František Martin 100 a Lýdia Ovseníková 75 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

V týchto dňoch sa dožíva 75 rokov predsedu ZO SZPB Špania Dolina Štefan Paško. Aj touto cestou mu ďakujeme za obetavú prácu v našej základnej i celej oblastnej organizácii SZPB. Želáme mu hlavne pevné zdravie a v práci do ďalších rokov veľa úspechov a pohody.

Za výbor ZO SZPB Špania Dolina, tajomník Ján Fábik

Spomíname na priamu účastníčku SNP

Helena Poláková, rod. Kaliničová bola vzácna, statočná a odvážna žena. V ťažkých rokoch 2. sv. vojny sa ako 19-ročná zapojila do protifašistického odboja v ilegálnej bunke v Kežmarku.

Ako spojka s partizánmi nielen v Kežmarku, ale aj v Šambrone a Havke, podávala správy o pohybe a pobyte fašistických vojsk. V septembri 1944 bola zatknutá gestapom a uväznená v Červenej škole v Kežmarku, kde bola vystavená krutému mučeniu, ale nič neprezradila. Po mesiaci bola prepustená, ale musela opustiť Kežmarok. Po potlačení SNP pracovala ďalej ako spojka s partizánskou skupinou Gottwald – Kvitinskij a to podávaním správ, ukrývaním partizánov a sovietskych vojakov, vystavovaním a obstarávaním občianskych legi-

timácií, odevov, potravín i peňazí. Za svoju odbojovú činnosť dostala viacero štátnych a odbojárskych vyznamenaní a vyznamenaní ZSSR a RF.

Helena Poláková sa celý život významne podieľala na prehlbovaní tradícií národnooslobodzovacieho boja a odkazu SNP a bola príkladom pre ostatných členov.

Bola veľmi skromná a nenáročná, láskavá k iným, s otvoreným srdcom voči celému okoliu. Každý jej počín, každý jej krok bol inšpirovaný snahou robiť dobro svojim blízkym a každému.

S bolesťou sme sa s našou dlhoročnou členkou a aktívnou účastníčkou SNP, žiaľ, 18. 4. 2019 rozlúčili. Navždy však zostane v našich srdciach ako symbol statočnosti, obetavosti a láskavosti.

Česť jej pamiatke!

Milan Janeček, predseda ZO SZPB Kežmarok

Bola poslednou žijúcou partizánkou z Čičmian

Vo veku 93 rokov nás v septembri 2019 v tichosti opustila členka ZO SZPB Jána Bulíka v Bratislave Božena Gambošová, rod. Chlebišová.

Narodila sa v Čičmanoch, mala 7 súrodencov. Nemala ľahký život, keď mala 8 rokov zomrel jej otec Ondrej. Patrila do povstaleckej generácie. V decembri 1944 a januári 1945 v Strážovských vrchoch operovala skupina ruských partizánov oddielu Železník a pobudli viac dní v Čičmanoch s veliteľom Anatolijom Gurským a náčelníkom štábu Vladimírom Volosnovom.

V susednom Fačkove mali svoj štáb zase Nemci. Keď partizáni na krátky čas Čičmany opustili, už sa tu „uslašli“ Nemci.

Ako väčšina obcí aj Čičmany mali lazy, kde ruskí partizáni nechávali svojich ranených

nechodiacich druhov. Naša Božena im sem nosila z dediny čo bolo treba, hlavne zdravotnícke potreby. Bolo to veľmi nebezpečné pre ňu i pre jej rodinu.

Po vojne sa Božena Chlebišová zoznámila s bývalým povstaleckým vojakom z Fačkova Jozefom Rolincom – Gambošom, kde sa aj natrvalo usídlili. Manžel Jozef so súhlasom RK farnosti a za pomoci ochotných obyvateľov Fačkova postavili s finančnou podporou Viliama Žingora pamätník piatim zastreleným partizánom.

Božena Gambošová bola držiteľkou Osvedčenia podľa zákona 255/1946 Zb., medailí k výročiam SNP a tiež soviets-

skeho vyznamenania „Za statočnosť“, ktoré jej bolo udeľené v roku 1980 a odovzdané na konzuláte ZSSR v Bratislave.

Odišla múdra žena, matka, starká a naša členka, ktorá si ctíla svoju rodinu.

Lubomír Gamboš

syn člena ZO SZPB J. Bulíka Bratislava-Petržalka

Zostal nám navždy príkladom

Náš otec Martin Jankovič (1922–2019) sa narodil, prežil detstvo a mladosť v kopaničiach u Otiepkov pod Javorinou.

Počas SNP bol pomocníkom v partizánskom oddieli kapitána Miloša Uhra, dôkazom čoho je zachované potvrdenie Zväzu partizánov na Slovensku, miestna odbočka Stará Turá, z 12. februára 1946.

Po potlačení povstania bol náš otec Nemcami odvedený do koncentračného tábora Mauthausen, odkiaľ sa vrátil 18. júna 1945. Toto zase dokazuje zachovaný originálny Registračný preukaz Československého repatričného úradu.

Po vojne sa napriek prekonaným útrapám aktívne zapojil do pracovného procesu. Najskôr na Morave, v pohraničí opustenom odsunutými Nemcami, pracoval v Mariánskom údolí ako zlievač.

Neskôr sa od roku 1947 vzdelával v Prahe, aby následne po celý svoj aktívny život pracoval na rôznych miestach a na rôznych postoch v pôsobnosti ministerstva vnútra.

Vždy bol statočným, pracovitým, svedomitým a aktívnym človekom, o čom svedčia mnohé vyznamenania a ocenenia. 9. mája 1956 mu prezident ČSR udelil medailu „Za službu vlasti“.

Za aktívne pôsobenie v SZPB Martinovi Jankovičovi ÚR SZPB 29. augusta 1999 udelila Pamätnú medailu SNP za rozvíjanie demokracie, humanizmu a tradícií boja proti fašizmu a nacizmu.

Náš otec je pre nás príkladom statočného, nebojácného a pracovitého človeka. Rozlúčili sme sa s ním 24. apríla 2019 vo veku nedožitých 97 rokov.

S láskou a vdakou spomínajú dcéry Elena Hajtmanová, Drahoslava Dorniačková a Zdenka Eliasová

Navždy sme sa rozlúčili

- **Banská Bystrica – Radvaň:** s 85-ročným Mikulášom Čupkom.
- **Heľpa:** s 91-ročnou Annou Jankovou a s 87-ročnou Annou Makovou.
- **Hrnciarske Zalužany:** so 74-ročnou Máriou Bolhovou a 74-ročnou Evou Chovancovou.

- **Michalovce:** s 83-ročnou Máriou Firdovou a 51-ročným gen. plk. I. I. Zinčukom.
- **Prešov, klub pri ZV SR:** so 71-ročným Jánom Olejárom.
- **Trenčín 1:** s 93-ročným Mikulášom Lazirom.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

Protifašistická osobnosť zo Starej Turej

Keď sa obzriete za svojím životom a robíte si bilanci svojich úspechov, tieto sa nebudú hodnotiť peniazmi, ani spoločenským postavením. Oveľa hodnotnejšie a dôležitejšie sa ukážu byť skutky, ktoré ste vykonali pre dobro iných.

Tento citát Stuarta MacFarlana plne vystihuje život našej jubilantky Eleny Kovárovej, ktorá sa v novembri minulého roka dožila krásnych 90 rokov. Celý jej život bol úzko spätý s dňami v našom meste.

Pani Kovárová, rod. Stachová, sa narodila 25. 11. 1929 v staroturanskej osade Hlavina do maloroľníckej rodiny. Pochádza z veľmi skromných pomerov, jej rodičia príležitostne pracovali u roľníkov.

Vyučila sa za predavačku v textilnom obchode, kde pracovala aj po vyučení. Po znárodnení pracovala ako predavačka a neskôr ako vedúca predajne v obchode Vesna až do roku 1957. Od roku 1958 až do odchodu do starobného dôchodku pracovala v Podjavorinskom výrobnom družstve v Starej Turej.

V manželstve s Jánom Kovárom sa jej narodili dvaja synovia: Ján a Branislav. Pracovala v rôznych funkciách. Keďže žila pod horami v Hlavine, počas príprav SNP bola osada Hlavina medzi prvými, kde sa začali konať stretnutia partizánov.

Celá rodina sa zapojila do príprav SNP a pomáhali i napriek skromným podmienkam, aby partizáni prežili. I keď bola v tom čase len žiačkou ZŠ, vykonávala cenné služby tým, že prinášala správy o pohybe nemeckých vojakov, ktorí boli ubytovaní v Starej Turej. Pôsobila ako spojka, správy odovzdávala skupine 2. čs. partizánskej brigády J. V. Stalina. Za činnosť a pomoc v SNP je držiteľkou osvedčenia podľa zákona 255/1946 Zb. Získala viaceré vyznamenania za svoju činnosť v odboji, naposledy to bola Strieborná plaketa kpt. Miloša Uhra.

E. Kovárová je od roku 1950 členkou ZO SZPB v Starej Turej. Najskôr tu pracovala ako tajomníčka, neskôr ako predsedníčka a od roku 2019 ako čestná predsedníčka ZO SZPB.

20 rokov vykonávala aj funkciu predsedníčky Slovenského zväzu žien. Tí skôr narodení si dobre pamätajú množstvo brigád, ktoré ženy absolvovali. Či to bolo čistenie mestského cintorína, čistenie budov, ktoré boli vybudované v „Akcii Z“, brigády v detskom mestečku v Zlatovciach a množstvo ďalších. Tri volebné obdobia bola poslankyňou MNV v Starej Turej, kde pracovala v rôznych funkciách, bola i členkou Rady MNV a členkou ZPOZ.

Za spoločenskú činnosť bola E. Kovárová ocenená rôznymi vyznamenaniami. Vlni ju Oblastný výbor SZPB v Novom Meste nad Váhom navrhol na ocenenie Osobnosť Podjavoriny.

Pani Elena Kovárová i napriek svojmu vysokému veku aktívne spoločensky žije, je členkou Klubu dôchodcov v Starej Turej, zaujíma sa o veci verejné, zúčastňuje sa besied s mládežou, na ktorých im ešte ako žijúca účastníčka SNP približuje pravdivú históriu o SNP. Jej prehľad v spoločenskom dianí, pohľad na svet a trpezlivý úsudok jej môžu závidieť viacerí mladí ľudia, ktorí nepoznajú, čo je to pomoc druhému a úcta a láska k rodnej hrude.

Členovia ZO SZPB v Starej Turej našej jubilantke želajú do ďalších rokov najmä veľa zdravia.

Zuzana Zigová, predsedníčka ZO SZPB v Starej Turej

S Milanom prišla do Trebišova sloboda

Dňa 19. januára 1945, teda v deň oslobodenia Trebišova sa narodil súčasný predseda tamtojšej oblastnej organizácie SZPB Milan Urban.

Boj za národnú slobodu a odpor voči vojne má jednoducho v génoch. Starý otec mu bojoval v 1. sv. vojne, kde prišiel o nohu, jeho štrnásťročný brat Michal stúpil počas 2. sv. vojny na mŕtvolu, ktorá mu odtrhla chodidlo. Hoci sa sovietski lekári snažili zachrániť mu život, veľké poranenie ich zdolalo. Zomrel 16. 12. 1944, teda asi mesiac pred Milanovým narodením.

Milan Urban vstúpil do SZPB v roku 2003 a po krátkom čase sa stal predsedom vyše 100-člennej ZO SZPB v Trebišove. Avšak už v roku 2004, po odstúpení okresného predsedu Jozefa Dulinu zo zdravotných dôvodov, bol zvolený za jeho nástupcu.

„Nepamätám si rok, ale po zme- ne z okresného na oblastný výbor SZPB bolo ťažké obdobie, najmä za vlády Ivety Radičovej. Vtedy sa mnohé oblastné výbory z finančných dôvodov zlučovali. Časť predsedníctva to navrhovala aj v Trebišove. Nesúhlasil som a väčšina ma podporila,“ spomína Milan Urban. Dejiny mu dali za pravdu, pretože „vtedy sme mali 19 ZO SZPB, dnes ich máme 29 a 588 členov,“ dodáva. Milan Urban považuje za úspech

súdržnosť členskej základne a záujem o celozväzové i vlastné podujatia. Už v januári majú dve. Spomienku na bitku o Dargovský priesmyk a pietu na počesť havarovaných novodobých veteránov v maďarskej obci Hejce.

Skutočné protifašistické zásluhy Milana Urbana vyjadruje aj 23 udelených mu vyznamenaní, vrátane ruských, českých a ukrajinských. Treba k nim prirátat aj niekoľko čestných uznaní a pamätných listov.

Ku gratulantom k jubileu Milana Urbana sa pripája Oblastný výbor SZPB Trebišov. –r–

Oblastnému predsedovi SZPB v Trebišove M. Urbano- vi (vľavo s predsedom SZPB P. Sečkárom) z roka na rok rastú počty členov i základných organizácií. V období od XVI. do XVII. zjazdu SZPB ich pribudlo päť. A teda aj za to mu 27. novembra 2019 ÚR SZPB s veľkou radosťou udelila najvyššie zväzové vyznamenanie „Za vernosť“.

Výstava: Cesta k víťazstvu

Dňa 12. decembra 2019, teda presne na 76. výročie podpisu dohody medzi ZSSR a ČSR o priateľstve, vzájomnej pomoci a povojnovej spolupráci, sa v priestoroch Univerzitnej knižnice v Bratislave konala unikátna fotografická a dokumentárna výstava „Cesta k víťazstvu“, venovaná 75. výročiu Dňa víťazstva nad fašizmom.

Príhovorom ju otvorili generálna riaditeľka Univerzitnej knižnice Silvia Staslová, veľvyslanec RF v SR Alexej L. Fedotov a člen prezídia Ruskej historickej spoločnosti Andrej J. Petrov.

Cím túto výstavu organizátori označili za unikátnu? Jednak tým, že „obsahuje mimoriadne vzácne fotografické a dokumentárne materiály, z ktorých mnohé boli doposiaľ označené za prísne tajné a tým, že výstava bola naformátovaná špeciálne pre slovenské publikum,“ uviedol veľvyslanec Fedotov a spresnil, že pôvod vystavených unikátnych dokumentov je v „rôznych štátnych a historických archívoch“. Po pravde však „unikum“ medzi fotografiami zabezpečovala jedna jediná fotografia, ktorá sa dá považovať za „slovenskú“. Ostatné sú „len“ československé!

Veľkou zaujímavosťou výstavy bolo, že univerzitná knižnica vystavila v konferenčnej miestnosti aj historickú olejomalbu, na ktorej sú sovietski osloboditelia obklopení Bratislavčanmi práve pred budovou univerzitnej knižnice. Andrej Petrov poukázal na tento obraz a riekol, že „toto je niečo fantastické. Toto je tá dejinná pravda, ktorá bojuje proti veľkému klamstvu“.

Potom v pár slovách vysvetlil v čom je podstata onoho „veľkého klamstva“ a o čo sa dnes falzifikátori usilujú. **„Súčasným mediálnym prostredím bojuje o to, aby sme nakoniec boli zneistení v tom, kto vlastne začal 2. sv. vojnu, o čom vlastne bola, o čo sa v nej bojovalo a nakoniec aj v tom, kto ju vlastne vyhral!“**

My spolu však presne vieme, v ktorých štátoch bolo likvidované všetko to, čo bolo a je slovanské! Vieme aj to, kto bol súdený a odsúdený Norimberským tribunálom,“ dodal člen prezídia RHS A. Petrov a na záver sa zdôveril s akými problémami bola podobná výstava prijatá vo Varšave, akú odozvu mala v Bulharsku... „My vieme, že u vás, na Slovensku, nebudeme mať s touto výstavou žiadne problémy!“

Výstava „Cesta k víťazstvu“ nie je len záležitosťou hlavného mesta, v roku 75. výročia Víťazstva nad fašizmom bude putovať aj po ďalších slovenských mestách! Veľvyslanec A. L. Fedotov uviedol, že „žiadosti o jej prezentáciu dostáva veľvyslanectvo RF už teraz“.

Poznatky z vystavených panelov

- Podľa ruských aktualizovaných údajov nenahraditeľné straty sovietskych vojsk počas bojov v Československu predstavovali vyše 140 000 osôb, sanitárne straty asi 500 tisíc. Aj 1. čs. armádny zbor v ZSSR utrpel v bojoch o svoju krajinu ťažké straty. Asi 2 000 ľudí padlo a vyše 9 000 bolo ranených.

- Bratislavsko-brnianska operácia prebiehala od 25. marca do 5. mája 1945 za účasti útvarov a zväzkov 2. UF s cieľom oslobodiť Slovensko a ovládnuť priemyselné oblasti Bratislavy a Brna.

Po prekonaní tvrdého odporu nemeckých fašistických vojsk útvary a zväzky 2. UF postúpili o 200 km, rozdrvili 9 divízií Wehrmachtu, oslobodili Slovensko a vytvorili si podmienky na rýchly útok na Prahu.

- „Vysvetlite všetkým vojakom, že Červená armáda vstúpila na územie Československa, spojeneckej republiky. Je povinnosťou každého vojaka a dôstojníka ukázať svojim správaním a postojom k miestnemu obyvateľstvu, že vojaci Červenej armády vysoko oceňujú a rešpektujú vďačnosť a sympatie, ktoré prejavujú československí občania voči svojmu osloboditeľovi – Červenej armáde.“

Zo smernice vojenskej rady 1. UF vojským radám a politickým oddeleniam armád zo 6. mája 1945 o správaní sovietskych vojakov na území Československa, ktorí hrdo nesú významné pomenovanie osloboditeľ.

Vladimír Mikunda, snímka zo zbierok Štátneho ústredného múzea súčasných dejín Ruska

Moskva, 12. 12. 1943: Podpísanie dohody medzi ZSSR a ČSR o priateľstve, vzájomnej pomoci a povojnovej spolupráci.

O nedostatku i nadbytku spánku

Nedostatok zdravého spánku môže vyvolať problémy so srdcom dokonca aj u tých, ktorí neustále cvičia a vedú zdravý spôsob života. K takémuto poznaniu sa dopracovali vedci z Coloradskej štátnej univerzity v Boulder, píše Medical Xpress.

Počas sedemročného výskumu experti skúmali spánok, genetické dispozície a lekárske ukazovatele 461 tisíc ľudí vo veku od 40 do 69 rokov. Pričom nikto z nich nikdy nedostal srdcový záchvat.

Ukázalo sa, že ľudia, ktorí

spia denne menej ako šesť hodín, sú o 20 % viac ohrození rizikom infarktu, ako tí, ktorí spia denne šesť až deväť ho-

dín. Avšak, ohrození sú aj tí, ktorí si ľubia pospať vyše deväť hodín denne. Im sa pravdepodobnosť infarktu zvyšuje až o 34 %.

Vedci poznamenali, že 6 až 9-hodinový spánok znižuje riziko infarktu aj u ľudí s vrodenou genetickou predispozíciou na ochorenie srdca. A to o 18 percent.

-r-

ZRNKÁ HUMORU

Oznam na bytovom dome:

Milé dámy. Prosím, milencov si hľadajte medzi susedmi.

Nemám už kde zaparkovať!

* * *

Prečo asi?

Rozprávajú sa dve sekretárky jedného šéfa.

Počuj, on je ale hrozne nespravodlivý. Ja som svojmu synovi dala jeho meno a on mi dal rovnakú odmenu ako tebe, ktorá nič nerobíš.

Asi to bude tým, že ja som svojmu synovi nedala jeho priezvisko.

* * *

Manželská debata

On: Trochu veľa peňazí mňaš na tie svoje kaderničky, manikúry, pedikúry...

Ona: No a? Ved' si vždy chcel mať krásnu manželku, či nie?

On: Chcel, chcel, ale aj ty mi vyhovuješ.

Muž príde nadránom domov

Manželka: Prečo prichádzaš až o piatej ráno.

Manžel: Lebo je to jediné zariadenie, kde je otvorené.

* * *

Darček pre manželku

Pani predavačka, potrebujem pre ženu podprsenku.

A akú veľkosť?

58.

Ale ved' taký rozmer neexistuje.

Ale prosím vás, osobne som jej to meral s mojou baretkou a sadla presne.

* * *

Rozhovor po svadobnej noci

Drahá moja, sľubovali sme si, že si budeme hovoriť pravdu. A tak mi povedz, koľko si mala v živote chlapov.

Osem!

Takže ja som v tvojom živote ôsmy?

Ale nie (upokojuje ho manželka), bol si už štvrtý.

Babička u lekára

Babička, potrebujem vám urobiť analýzu moču. Ja na chvíľu vyjdem von a vy sa vyčikajte do tej nádoby na druhej policičke, dobre?

Po chvíli sa lekár vráti a všetko dookola je obcikané.

To je čo, babička, zhrozí sa lekár.

A či som ti ja snajper, synku, aby som sa trafila na prvý raz?

* * *

Susedky

Susedky dôchodkyne sa rozprávajú o svojich chorobách. Tetka Mária hovorí, že toto ju bolí, i toto ju bolí... keď ju v tom preruší tetka Anča.

Počuj Mária, sťažuješ sa, ale ráno od teba odchádzal ten ovdovely sused!

Bože, jedno miesto na tele mám zdravé, i to mi závidíš.

* * *

Môže vás zabíť 6-voltový akumulátor?

Môže, ak spadne zo skrine.

HISTORICKÝ KALENDÁR

14. január 1945 – Červená armáda oslobodila Lučenec.

15. január 1940 – Vo francúzskom Agde je sformovaná 1. čs. pešia divízia z československých utečencov a z Čechov a Slovákov žijúcich trvale vo Francúzsku. Jej veliteľom sa stal gen. R. Viest, ktorý túto funkciu zastával do 6. júna 1940 (velenie po ňom prevzal gen. B. Neumann – krycie meno Miroslav). Koncom mája 1940 dosiahla počet 11 405 príslušníkov, väčšinou krajanov. Divízia bola rozmiestnená v mestečkách na francúzskom pobreží: Béziers, Pézenas, Agde, Avignon a inde.

15. január 1945 – Pri poľskom meste Jaslo sa začala západokarpatská operácia 4. UF generála I. J. Petrova. Pri Jasle sa vyznamenali aj čs. delostrelci – 5 delostreleckých plukov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR a udatne bojoval aj československý tankový prápor. Front sa dal do pohybu od Jasla po Košice. (Bývalý Deň čs. raketového vojska a delostrelectva)

17. január 1942 – Sovietsky rozhlas vysiela výzvu k čs. občanom žijúcim na území Sovietskeho zväzu, aby sa prihlásili do armády, ktorá sa formovala v priuralskom meste Buzuluk.

17. január 1945 – 1. čs. armádny zbor v ZSSR prešiel do aktívnej bojovej činnosti pri Nižnej Pisanej.

17. január 1949 – Maďarskí obyvatelia Bratislavy zložili do rúk jej primátora sľub vernosti čs. republike. Maďarská menšina „po roku 1945 stratila dôveru našej vlády a ľudu“ a tento akt ju mal formálne obnoviť.

18. január 1940 – Na Slovensku je prijatý zákon o všeobecnej brannej povinnosti.

18. január 1944 – Jednotky 1. čs. armádneho zboru v ZSSR vstupujú do Liptovskej kotliny, skupina hĺbkového prieskumu Javor por. Karola Kopálka je vysadená pri Závažnej Porube.

18. január 1945 – Oslobodený je Vranov nad Topľou.

19. január 1945 – Červená armáda oslobodzuje Prešov, Košice a (18. 1.) Svidník.

19. január 1945 – Pri Dunkerque sa vojakom čs. samostatnej obrnenej brigády vzdalo 678 Nemcov.

20. január 1939 – Prezident Česko-Slovenskej republiky Emil Hácha na návrh Slovenského snemu vymenoval (3.) novú autonómnu vládu Slovenskej krajiny. Predsedom vlády sa opäť stal Jozef Tiso (spravoval aj rezort vnútra), ďalšími členmi vlády sa stali: Jozef Sivák, Mikuľáš Pružinský, Pavol Teplanský, Ferdinand Ďurčanský a Miloš Vančo.

20. január 1943 – 200. čs. ľahký protiletadlový pluk odráža v Tobruku nemecký nálet a zostreľuje Junkers Ju 88.

20. január 1945 – 1. čs. armádny zbor v ZSSR oslobodil Zborov a Bardejov.

21. január 1945 – Počas Krvavej nedele boli špeciálnymi jednotkami SS, protipartizánskou jednotkou Edelweiss a Heimatschutz vypálené obce Kľak (zahynulo 84 civilistov) a Ostrý Grúň (zahynulo 64 civilstov). Obeťami sa stali najmä „partizánski pomocníci“ – starci, ženy a deti.

21. január 1945 – Pri Makove je vysadená partizánska organizátorská skupina A. A. Granického.

22. január 1933 – Prívrženci Národnej obce fašistickej sa v Prahe pokúsili o fašistický puč. O 00.30 hod. prepadli Svätoplukovu kasáreň v Žideniciach.

22. január 1942 – V Kujbyseve je podpísaná dohoda o pôžičke, ktorú sovietska vláda poskytla na vydržiavanie čs. brigády v ZSSR.

23. január 1919 – V rámci čs. – poľského sporu o Tešínsko sa začala tzv. sedemdnová vojna. Postup čs. jednotiek bol zastavený až na zásah Dohody. Výsledkom stretu bolo stanovenie novej demarkačnej čiary, ktorá rozšírila územie kontrolované Československom.

23. január 1939 – Slovenská autonómna vláda zriadila komisiu na riešenie židovskej otázky na čele s Karolom Sidorom.

23. január 1942 – Československí a poľskí exiloví predstavitelia podpísali v Londýne deklaráciu o predpokladanom vytvorení konfederácie oboch štátov po vojne.

23. január 1945 – Vláda a snem Slovenskej republiky vyhlásili vernosť fašistickej ideológii, Adolfovi Hitlerovi a spojenectvu s Veľkonemetskou ríšou.

23. január 1945 – Oslobodená je Rožňava a Jelšava.

24. január 1945 – Oslobodená je Stará Ľubovňa.

25. január 1945 – Sformovanie 1. zmiešanej leteckej divízie v ZSSR v poľskom meste Przemysl.

25. január 1945 – 1. čs. armádny zbor v ZSSR útočí v postupe na Levoču.

27. január 1943 – 1. čs. samostatný poľný prápor v ZSSR získava svoju bojovú zástavu.

27. január 1945 – Vojská 1. čs. arm. zboru v ZSSR oslobodzujú Levoču, 4. ukrajinského frontu Spišskú Novú Ves.

28. január 1943 – Na stranu Červenej armády prešla rota P. Marceľo.